

1 Korente Sheen

*Tudunmɔɔ Pɔli ya semɛ nizhiime
wemu tun Korente sheen mu ge*

Jɔɔ ye mu we semɛ we d'a tun wɛ?

Pɔli w'a we semɛ we tun Korente egilizi wu mu. Korente wu li bye Girekii fiige ki kugbɔɔ le. Kegaana tapyege kulo li bye lii. Yeeponɔ ni yebyaa gbaara Pɔli ya pye Korente ni egilizi wu sinduun wu ni (Kapyegge 18).

We semɛ we kakana juɔɔ

Tuun wemu ni Pɔli ya we semɛ we ka ge, lee bi wu ta Efese kulo li ni, Azi fiige ki ni. A Korente sheen pii di she foro wu na, na wu yege keree kii na. A w'i kee wo juɔshɔɔɔ ka semɛ wu ni. Girekii pu bye Korente sheen. Kawagaa nijehenge ki bi bye wà Korente egilizi wu ni ge.

Korente sheen bi taa taa. Lee wuu na Pɔli ya pu yiri na pu pinne, p'i bye nigin. Wee tuun wu ni Fefere Munaa l'a loolodahaa kiimu kaan ge, a Pɔli di kalaa kan pu mu kee wo shɔɔnrigana nizaana shizhaa na. A wu xhɔ na jo sanha taanɔegge shizhaa na we semɛ we ni (1 Korente Sheen 13). Wu funɔɔ ki bye w'i pu yeri, n'a daa fɔɔ ya yaa na doroo torogana lemu na ge, p'i lee ce. Wu funɔɔ ki bye p'i Kile pelegana li be ce.

Semɛ wu kafila juɔɔɔɔ

1 Korente Sheen 1:1-9 Pɔli fɔ mujuu.

1 Korente Sheen 1:10—4:21 Bɛganhara temu ti bi waagi leni pu te ni ge, Pɔli ya jo ni pu ni tee keree na.

1 Korente Sheen 5 Ná wemu w'a dɔdɔɔɔ ti pye ge, egilizi wu sipyii p'a yaa na wee yeege puyɛ te ni.

1 Korente Sheen 6 N'a daa fɛɛ ya yaa na puyɛ kiiri n'a daa baa fɛɛ mu wɛ.

1 Korente Sheen 7 Celenɛɛ ni gbajiire ni gbaxɔɔɔɔ.

1 Korente Sheen 8—10 Yaperɛɛ xaara keree.

1 Korente Sheen 11 Kile pelegana egilizi ni, ni Kafɔɔ fefere yalige ki keree.

1 Korente Sheen 12—14 Fefere Munaa jidaan li wo loolodaa keree, ni taanɔegge keree.

1 Korente Sheen 15 Xupɛɛ li keree.

1 Korente Sheen 16 Wari wemu p'a pinne la baa fɛɛ pu wo degɛ wu kaa na ge, ni fɔ keree.

Pɔli ni Sositene fò mujuu

1 ¹ Ne Pɔli, Kile ya ne wemu yiri wu nɔdaan funɔɔ ni, na pye Yesu Kirisa wo tudunmɔ|Tudunmɔ ge, ne ni wù ceborona Sositene, wèe p'a we sème we yàa, na wu tun yee mu. ² Yee piimu pu ne n'a daa fæ Korente kulo li ni ge, Kile ya yee piimu yiri na pye wuyɛ wuu, na yi pye fæfæe Yesu Kirisa wo kariɔɔge ki funɔɔ ni ge. Na fara lee na, yee piimu bæri p'a wù Kafɔ Yesu Kirisa mege ki pele na yi yaha xuu wemu bæri ni ge, yee be mu wèe ya wu tun. Wèe Kafɔ wu ne wii, na ne yee be wo. Wèe ya yi shaari: ³ Wù To Kile ni wù Kafɔ Yesu Kirisa wu niime ni nɔɔɔ kan yi mu.

Pɔli ya baraga teri Kile na Korente sheen wuu na

⁴ Ne baraga teri Kile na tuun bæri ni yee wuu na. W'a yee le niime ni Yesu Kirisa wo kariɔɔge ki funɔɔ ni, lee wuu na ne baraga teri wu na. ⁵ Yee na ne ni Kirisa ni kariɔɔge ni, Kile w'a nɔɔmuyɔ bæri kan yee mu. W'a kafila jogana wo laje kan yee mu, na Kile koro li be wo laje kan yee mu. ⁶ Kirisa jomɔ pu wèe ya jo yee mu ge, yee ya pu kemɛ logo, na pu mara xuuni yi zɔɔɔ pu na. ⁷ Lee funɔɔ ni, yee piimu p'a wù Kafɔ Yesu Kirisa wo cabaɔa ki sigeɛ ge, Kile wo loolodaa la shishiin ya ta xuunɔ yee na we. ⁸ Wee Kile ye pyaa ki da ba fanha kaan yee mu, fo na she nɔ wù Kafɔ Yesu Kirisa cabaɔa ki na, kɔnhɔ jaagi xuu wa shishiin ganha ba da yi na kee caɔa we. ⁹ Bani Kile ne nɔmɛɛ fɔɔ. W'a yee yiri na pa leɔe wu Ja Yesu Kirisa wo kariɔɔge ki ni, wee wemu wu ne wèe Kafɔ wu ge.

Pɔli ya Korente sheen pu yeri na pu be

¹⁰ Ayiwa na cebooloo, na yi nɛeri wù Kafɔ Yesu Kirisa mege ki wuu na. Yi be ni yiye ni! Yi ganha bu waagi wa shishiin yaha wu jé yi te ni we! Yi be yaha wu sii baraga ta yi te ni! Y'i binne nɔmɛɛ na! Y'i binne fungɔɔɔ yi be na! ¹¹ Bani na cebooloo, ne yi logo wù ceboroshɔ Kulowe wo sipyii pii nɔ na na beganhara ti wa yee te ni. ¹² Na pii pu wa yu yee ni na Pɔli wuu pee ne; pii di yu na Apɔɔsi wuu pee ne; pii di yu na Pyɛeri wuu pee ne; pii be di yu na Kirisa wuu pee ne. ¹³ Wee tuun wu ni, yee wa giin na Kirisa wu be w'a taa taa ge? Ta ne Pɔli w'a xu yee wuu na korikoritige ki na? Kelee ta ne wo mege ki na yere yee ya batize|batizeli? ¹⁴ Ne na pye ne sipya watii batize yee ni Kiripusi ni Gayusi kadugo na we, ne Kile shaari lee wuu na. ¹⁵ Lee funɔɔ ni, sipya wa shishiin wa da já jo na ne mege na wee ya batize we. ¹⁶ Uun de, can wi! Ne wa Sitefanasi wo puga sheen pu be batize. Li bu foro pii ni, ne sipya watii ce nige ne wemu batize yee ni we. ¹⁷ Bani Kirisa ya ta ne tun na ne wa batizeli pyi we, ga na ne wa Kile

Jozaama pu yere li pyi. Ne di wa lee yere li pyi ni sipyii wo fungongɔ fɛere ni we, kɔnhɔ Kirisa wo korikoritige ki xu wu ganha bu da bye kapuɔɔ baa we.

Kirisa w'a Kile wo sefɛere ni wu fungongɔ fɛere ti shee

¹⁸ Bani sipyii piimu p'a piin ge, Yesu na xu korikoritige ki na, pee jomɔ pe wo yere li ne pee sipyii pii mu ba nahanahara ne we. Ga na ne wɛe mu Kile wo sefɛere, wɛe piimu p'a sho ge. ¹⁹ L'a ka be Kile Kafila wu ni na:

«Ne na ba fungonyɔ fɛe
wo fungongɔ fɛere ti kyɛɛgi,
na shizhiinme fɛe wo laje
wu pye kapuɔɔ baa.»*

²⁰ Lee funɔɔ ni, yekɛ fungongɔ fɔɔ w'i da j'a jo sanha we? Yekɛ laje fɔɔ w'i da j'a jo we? Kelee sipya wemu wu ne ke koɔ ke wo jomɔ cɛvɔɔ ge, yekɛ wu be di da j'a jo we? Kile ya ke koɔ ke wo fungongɔ fɛere ti peri pye nahanahara. ²¹ Bani ke koɔ ke, ki ni ki wo fungongɔ fɛere ti ni, ki ya j'a Kile ce wu wo fungongɔ fɛere ti funɔɔ ni we. Lee funɔɔ ni, Kile Jozaama pu wo yere le li ne nahanahara ke koɔ ke mu ge, l'a taan Kile be mu nago piimu p'a da wu na ge, wu pee sho pee Jozaama pu wo yere li funɔɔ ni.

²² Ayiwa, Yawutuu pii wa naha sheshɛere kakanhanjaa shaa p'i kee na nii na; Girekii pii di fungongɔ fɛere shaa. ²³ Ga wɛe kunni, Kirisa wemu p'a kori tige na ge, wee wo jomɔ pu yere wɛe ya byi. Pee jomɔ pe ne pugyɛegi jomɔ Yawutuu pu mu, na ne nahanahara shi wusama mu. ²⁴ Ga Kile ya piimu yiri ge, p'a pye Yawutuu la, p'a pye Girekii la, Kirisa wu ne pee mu Kile wo sefɛere ni wu fungongɔ fɛere. ²⁵ Bani Kile wo keree kiimu sipyii ya byi nahanahara ge, kee wo fungongɔ fɛere t'a pele sipyii wo fungongɔ fɛere ti beeri na; kiimu p'a byi baraga baa wogoo ge, kee baraga ya pele sipyii pu beeri wo baraga ki na.

²⁶ Yi bu li seeri na cebooloo, yee na li ta na Kile ya yee piimu yiri ge, sipyii wo keree wiigana funɔɔ ni, fungonyɔ fɛe nipehemɛe wa yi ni we, baraga fɛe nipehemɛe di wa yi ni we, sipyigbɔɔ nipehemɛe be di wa yi ni we. ²⁷ Ga keree kiimu sipyii ya wii nahanahara ge, kee Kile ya shɔɔnri lo na daga na ke koɔ ke wo fungonyɔ fɛe pu shiige. Kiimu p'a wii baraga baa wogoo ge, kee Kile ya shɔɔnri lo na daga na baraga fɛe pu shiige. ²⁸ Kaa lemu sipyii ya jereɔ ge, kaa lemu na sipyii ya nuguni ge, kaa lemu ne yafiin be pu mu-i ge, lee Kile ya shɔɔnri lo na daga na sipyii wo keree ki kyɛɛgi, kiimu p'a wii nuɔɔ na ge. ²⁹ Lee funɔɔ ni, sipya wa shishiin da j'a wuyɛ pele Kile nahagbaa na we. ³⁰ Wee Kafɔɔ Kile baraga ni yee ya jɛ

* 1:19 Ezayi 29:14; Zaburuu 33:10

Kirisa wo kariɲɛɛge ki ni. Wee Kirisa we wu ɲɛ wèe wo fungɔngɔ fɛɛɛ te. Yesu Kirisa baraga ni wèe ya pye sipyitiimɛ Kile mu, na bye fɛɛfɛɛ, na ɲuwuuro ta na foro jurumu ni. ³¹ Lee wuu na l'a ka Kile Kafila wu ni na: «Wemu ba da wuyɛ sɔ, wufɔɔ wu wuyɛ sɔ Kile wo nibyegee kii funɲɔ ni.»*

Ɔɔli wo Kile Jozaama yere Korente sheen mu

2 ¹ Na cebooloo, nɛ kunni ya she Kile wo Kile Jozaama pu jo yee mu tuun wemu ni ge, nɛ ta na wo kafilacene, kelee na wo fungɔngɔ fɛɛɛ she yee na pu tajogo ni wɛ. ² Bani tuun wemu ni nɛ bye ni yee ni ge, kaa la shishiin funɲɔ ya tigi nige nɛ mu ni Yesu Kirisa yɛ bɛ wɛ, Yesu Kirisa wemu p'a kori tige na ge, fo wee yɛ. ³ Na fara lee na, na nɛ yaha yee tɛ ni baraga bye nɛ ni wɛ. Nɛ bi fyagi bɛ fo na fuguri. ⁴ Nɛ Kile Jozaama pu yere li pye na kalaa wemu kan ge, wee ya ta pye sipyii wo fungɔngɔ fɛɛɛ jomɔ wɛ. Ga nɛ bi na jomɔ pu yu, Kile Munaa l'i li wo sefɛɛɛ ti sheɛ. ⁵ Kɔnhɔ yee wo n'a daa wu nɔhɔ ganha bu deɲɛ sipyii wo fungɔngɔ fɛɛɛ na wɛ, ga wu nɔhɔ di deɲɛ Kile yɛ pyaa wo sefɛɛɛ ti na.

Kile wo fungɔngɔ fɛɛɛ te

⁶ Ga lee bɛ na, sipyii piimu p'a fanha ta n'a daa wu ni ge, wèe wo kalaa wu ɲɛ pee mu fungɔngɔ fɛɛɛ. Tee ɲɛ ke koɲɔ ke wo fungɔngɔ fɛɛɛ wɛ. Sefɛɛɛ te ti wa ke koɲɔ ke ɲuɲɔ ni ge, t'i ɲɛ tee bɛ wuuro wɛ. Koɲɔ ke ni ki sefɛɛɛ ti wo fungɔngɔ fɛɛɛ ti na ba doro. ⁷ Ga Kile wo fungɔngɔ fɛɛɛ ti wo yere wèe ya byi. Kaɲmɔhɔhɔ li ɲɛ tee fungɔngɔ fɛɛɛ te. T'a ɲmɔhɔ ke koɲɔ ke sipyii na. Kile ya ti gbegele yaha wèe mu fo na ta koɲɔ nɔhɔ sanha zhan wɛ, kɔnhɔ wèe di ba pɛɲɲɛ ta. ⁸ Ke koɲɔ ke wo sefɛɛɛ ta shishiin ya tee fungɔngɔ fɛɛɛ ti cɛ wɛ. Pu da bi ta p'a ti cɛ, pu bi da ga Kafɔɔ, Nɔɔɔ Fɔɔ, wu kan pu kori tige na wɛ. ⁹ Ga ma na jo ba y'a ka Kile Kafila wu ni wɛ na tee fungɔngɔ fɛɛɛ te ɲɛ kaa la:

«Sipya ɲii sanha daha ɲa lemu na wɛ;

Sipya niwii sanha li logo wɛ;

Sipya sanha wu funɲɔ bɛ sha su li na wɛ;

Kile kaa ya dan piimu ni ge,

pee kaa na w'a li gbegele.»*

¹⁰ Na ta Kile d'a lee she wèe na Fɛfɛɛɛ Munaa baraga ni. Bani Kile Munaa ya keree bɛɛri sɛɛri fo na ki cɛni, ali Kile wo kaɲmɔhɔhɔɔ ki bɛɛri. ¹¹ Ma bu sipya wii, munaa le li ɲɛ wu ni ge, lee l'a wu fungɔngɔ cɛni; ni lee ni wɛ, sipya watii da já ki cɛ wɛ. Mu li wa Kile bɛ shizhaa na, lemu li ɲɛ Kile ni ge, sipya wa shishiin da ga lee cɛ wɛ, fo Kile Munaa li ye nigin. ¹² Na

* 1:31 Zheremi 9:23

* 2:9 Ezayi 64:4

ta wèe kunni ya Kile Munaa lemu ta ge, lee ya ta pye ke koṅṅ ke wuu wε, ga Kile yε pyaa ni lee ya yiri, kṅhṅ Kile ya kasaṅṅaa kiimu beeri loolo kan wù mu ge, wù kee beeri cε. ¹³ Lee wo kafila wèe wa yu. Wèe di wa ta na wu yu na be ni sipyii wo fungṅṅṅ fεere ni wε, ga yemu Kile Munaa l'a yu wù mu ge, yee wèe ya yu. Lee shεgana le na wèe wa Kile Munaa li wo can wu shεe na be ni liye pyaa wo kafilajo wu ni. ¹⁴ Ga Kile Munaa ṅε sipya wemu ni wε, weefṅṅ da ga gbara lee Munaa le wo keree ki na wε, bani wu ma kee wii nahanahara keree wuye ṅii ni. W'a da já ki ṅaha cε be yere wε, bani Kile Munaa yε nigin gbṅṅṅ ni sipya ya kee ṅaha ceni. ¹⁵ Lee Munaa le bu bye sipya wemu ni, weefṅṅ na já da keree beeri ṅaha shṅṅṅri. Sipya wa shishiin di wa da já jaagi shan be wu na wε. ¹⁶ Ma na jo ba l'a ka Kile Kafila wu ni wε na: «Sipya wekε wu d'a Kafṅṅ fungṅṅṅ cε, ni weefṅṅ na já wu kalaa wε?»* Ga wèe kunni, wèe ya Kirisa wo fungṅṅṅ ke ta.

Kile wo kapyebyii pu beeri pu ṅε kapyebyejii

3 ¹ Ayiwa na cebooloo, li can koo ni, sipyii piimu ya ṅaari na sahanj ni Fεfεere Munaa ṅidaan ni ge, nε ta jo ni yee ni ba nε yaa na jo ni pee ni wε. Ga sipyii piimu p'a ṅaari ke koṅṅ ke wo ṅidaan wu funṅṅ ni ge, nε jo ni yee ni ba nε yaa na jo ni pee ni wε. Nε yee yaha ba nṅhṅpiire ṅε wε n'a daa wu shizhaa na Kirisa na. ² Lee wuu na nε jirimε kan yee mu. Yalige kemu k'a gbile ge, nε ta kee kan yi mu wε, bani yi bi da ga já ki na wε. Ali ṅiṅṅṅ we be ni yee wa da já yalitigbilege na wε, ³ bani ke koṅṅ ke ṅaarigana na yee wa ṅaari sanha. ṅepenwaa ni kafilapεhere te ti wa yee te ni ge, na tee yaha wà, ta yee ya ṅaari mε ke koṅṅ ke wo ṅaarigana na wε? Ta yee ya ṅaari mε ceepuuro lakuuṅṅ wo ṅaarigana li na wε? ⁴ En yee ba yu: «Pṅli wo nε ṅε.» kelee «Apṅṅsi wo nε ṅε.» Ta yee ya doroo me sipyitiilee torogana na wε, piimu ṅε Kile Munaa baa ge?

⁵ Wee tuun wu ni Apṅṅsi ṅε jṅṅṅ wε? Nε Pṅli be di ṅε jṅṅṅ wε? Kile wo kapyebyii yε wèe ṅε, yee ya n'a daa wu ta piimu keṅε kurogo ge. Kafṅṅ ya kapyeṅε kiimu kan kan wèe mu ge, kee wèe wa beeri ya byi. ⁶ Tige nε nṅri, a Apṅṅsi di ki lṅṅ le, ga Kile w'a ki pye k'a shṅ, na lε. ⁷ Lee funṅṅ ni, tige ki nṅrivṅṅ wu yoo, ki lṅṅ levṅṅ wu yoo, wee wa shishiin ṅε yaaga be wε. Kile wemu w'a ki pye k'a shṅ, na legi ge, wee wu ṅε ṅuṅṅ ki na. ⁸ Tige ki nṅrivṅṅ we, ni ki lṅṅ levṅṅ wu ni, pu beeri pu ṅε nigin. Kile na ba pu saraa na be ni pu beeri nigin nigin wu nibyegee ni. ⁹ Bani wèe beeri pu ṅε kapyebyejii Kile mu, yee di ṅε Kile wo kereye ye, kelee Kile wo piyeye ye.

* 2:16 Ezayi 40:13

Wa beeri wo kapyenɛe ki pyegana li nɔhɔ na ba faa

¹⁰ Ayiwa, Kile ya niime wemu kan ne mu ge, na saha ni wee ni, ne puga ki nɔhɔ shan yee mu ba popye je we, wemu je fungɔngɔ fɔɔ ge. Watii w'a wu wo puuro ɲɔ kɔn na byi lee ɲidaa le na nime. Ga fo wa beeri bu kaseɛge yaha wu wo puuro ti pyegana na. ¹¹ Bani ɲidaa lemu nɔhɔ k'a shan ge, lee je Yesu Kirisa. Latii nɔhɔ wa da ja zhan nige lee kadugo na we. ¹² Pii na ba sannii kelee wari kelee pɛɛwa faakageeye taga pu wo labye wu pye lee ɲidaa le na. Pii be na ba pu wo labye wu pye ni tiye ni, kelee ɲa, kelee waha. ¹³ Kiiri wu wo caɲa ɲii li na ba wa beeri wo labye tuugo she na fiinɲe. Bani lee caɲa ɲii le wo na ki na ba wa beeri wo labye wu nɔhɔ wolo, na wu shi she. ¹⁴ Sipyawemu bu wu wo labye pye lee ɲidaa le na, na ki ba wee labye we nɔhɔ wolo k'i ya ja yaaga kyɛegi wu mu we, Kile na ba weefɔɔ saraa. ¹⁵ Ga na ki bu wemu wo labye wu sɔrogo, weefɔɔ da ba kuduun ta we. Wufɔɔ ye pyaa kii kunni na ba shɔ. Ga wu shɔgana li wa me, ba na ma sipya paari, m'a ba da foro ki ni we.

¹⁶ Ta yee ya li ce na jo yee pu je Kile wo pɛɛɲe pugbɔhɔ ki we? Ta yee ya li ce na jo Kile Munaa l'a tiin yee funyɔ ni we? ¹⁷ Sipyawemu bu Kile wo pɛɛɲe pugbɔhɔ ki kyɛegi, Kile be na weefɔɔ kyɛegi. Bani fɛfɛere puga ki je Kile wo pɛɛɲe pugbɔhɔ ke, yee di je kee pɛɛɲe pugbɔhɔ ke.

¹⁸ Sipyawa shishiin ganha ba wuyɛ faanna we! Wa ba wuyɛ wii na fungɔngɔ fɔɔ wee je na saha ni ke koɲɔ ke wo keree ni, wufɔɔ wu wuyɛ pye nahanaha, kɔnhɔ wufɔɔ di ja fungɔngɔ fɛere can can wuuro ti ta. ¹⁹ Bani ke koɲɔ ke wo fungɔngɔ fɛere ti je nahanahara Kile mu. L'a ka be Kile Kafila wu ni na: «Puyɛ pyaa wo shizhiinme tifuuyo na Kile ya fungɔnyɔ fɛe con.»* ²⁰ L'a ka sanha Kile Kafila wu ni na: «Kafɔɔ ya fungɔnyɔ fɛe pu wo fungɔnyɔ yi beeri ce. W'a li ce na kaɲɔɔ wa yi na we.»* ²¹ Lee wuu na sipya wa shishiin ya yaa w'a wuyɛ pele sipyii wuu na we. Bani yanmuyɔ yi beeri yi je yee woyo: ²² Ne Pɔli yoo, Apɔlɔsi yoo, Pyɛeri yoo, koɲɔ ke yoo, ɲiifɛere yoo, xu yoo, nime wo keree kii yoo, kiimu k'a ma ge, kee yoo, yee beeri je yee woyo. ²³ Ga yeeye pyaa di je Kirisa wuu; Kirisa di je Kile wo.

Kirisa wo tudunmɔɔ pee ni pu kapyegeee

4 ¹ Ayiwa, p'a yaa na weɛ wii Kirisa wo kapyebyii, Kile wo can ɲiɲmɔhɔmɔ wu kaa ya le piimu keɲɛ ni ge. ² Pu bu kapyenɛe kaa le sipya wemu keɲɛ ni, lemu p'a zhaa wu mu ge, lee li wa me. Wu pye ɲɔmɛɛ fɔɔ kapyenɛe ki ni. ³ Neyɛ pyaa ki mu, yee na ja yemu jo ne shizhaa na, kelee sipyii na ja kiiri wemu kɔn ne na ge, ne lee la wii naye mu kaa latii

* 3:19 Zhɔbu 5:13

* 3:20 Zaburuu 94:11

wε. Neyε pyaa ki be di wa da ga naye jaagi wε. ⁴Ne zɔ kunni sanha ne jaagi kaa la na wε, ga lee di wa nago kanna sipyitiime ne ne wε. Kafɔɔ wu ne ne kiiri kɔnɔɔ. ⁵Lee wuu na, yi ganha bu da kiiri kɔn sipya wa shishiin na, na tuun wu ta wu sanha nɔ wε. Yi yere fo Kafɔɔ bu she ba! Kaa kaa l'a ηmɔhɔ womɔ ni ge, wu na ba kee beeri yeege kpεenge na, na sipyii zɔɔɔ funɔɔ keree beeri she. Wee tuun wu ni pεεε kemu ya yaa ni wemu ni ge, Kile na ba kee kan weefɔɔ mu.

⁶Ayiwa na cebooloo, ne keree kiimu jo na ni Apɔɔsi shizhaa na ge, ne kee beeri pye na she yee na, k'i bye yi mu kalaa. Yemu y'a ka Kile Kafila wu ni ge, kɔnhɔ yi ganha bu yee ye wε. Yee wa shishiin ya yaa w'a sipya wa wo mege keree taga w'a wuyε peɛ, wa tɔn di ben wu mu wε. ⁷Bani mu wu wa mayε peɛ mu lee peɛgana li na ge, leke l'i wa mu mu na toro pusamaa taan wε? Leke l'i wa mu mu Kile ya ta lemu kan mu mu-i wε? Ayiwa, ni y'i ne Kile wo niganya mu mu, wee tuun wu ni naha na mu di mayε peɛ, na li pye kanna Kile ya ta yi kan mu mu-i wε?

⁸Ayiwa na cebooloo, yee wo xuugo ki kunni ya xɔ! Yee ya yaηmuyɔ yi beeri ta na xɔ! Yee ya neri saannaa, na ta wεe di sanha saanra ta wε! Ne funɔɔ ki wa y'i sii pye saannaa ye pyaa pyaa, kɔnhɔ wεe be di binne pye saannaa ba yi ne wε. ⁹Bani Kile ne kanna kadugo yiri w'a wεe yaha, wεe piimu pu ne Kirisa wo tudunmɔɔ pu ge. Wεe ne ba sipyii ne wε, p'a piimu wo kiiri kɔn na yaha xu na ge. Bani wεe ya neri yawiye kɔɔ beeri mu ba pee ne wε. Wεe ya pye yawiye sipyii mu, ni meɛkeε be mu. ¹⁰Wee ya neri sicere fεε Kirisa wo mege ki wuu na, ga, a yee kunni di neri nime fungɔnyɔ fεε pee, Kirisa wo karijεεge ki funɔɔ ni! Wεe ya neri nime baraga baa sipyii, a yee di bye ni baraga ki ni! Wεe ya neri yafanhaya, yee di pεεε taa! ¹¹Ali nime we be ni, wεe wa gana xuugo ni waga keje ni. Cεre faya ya wu yaa wε. Kpɔɔnɔ t'i nɔni wu na, nɔɔ taleje di ne wu mu wε, fo na naari naari na yeree. ¹²Wεe ya wu cεre kana labye feni. Pu ba wu sheheɛ, wεe di duba pyi. Pu ba wu kana, wu na lee xu wuyε ni. ¹³Ali pu nehe ba wεe mege kyεεgi be, wεe na pu nɔɔ ciri ni lotaan ni. Wεe ya neri gara kɔɔ mu. Wεe ya neri kapɔɔ baa fo na pa nɔ ba nijaa ne wε.

¹⁴Di wa pee jomɔ pe ka tun yi mu kɔnhɔ di shiige le yi nahaya ni-i dε! Ga n'a pu ka na tun yi mu, kɔnhɔ di yi kalaa ba na nagoo ne wε, piimu ya dan na ni ge. ¹⁵Bani ali yee nehe kalaatii ta na nɔ pu kabɔfɔɔ ke (10.000) be na, to nigin pe wu ne yee mu n'a daa wu ni. Wee ne ne, bani ne wo Kile Jozaama pu wo yere li funɔɔ ni yee ya dα Yesu Kirisa na. ¹⁶Lee wuu na, na yi neri y'a na wo naarigana li taanni. ¹⁷Kee funɔɔ ki ni n'a da Timote tun yi mu. Na pidaan ja wu ne wii, na ne nɔmεε fɔ Kafɔɔ wo karijεεge ki ni. Lemu li wa ne wo naarigana le Kirisa wo karijεεge ki ni

ge, wu na zhe yi funyo to lee na. Lee jaarigana li wo kalaa ne gaan teye yi beeri ni egilizii pu beeri mu.

¹⁸Pii wa bi giin yee ni na ne da guri zhe nige yee yiri we, a peefee di tabaara lo le puye ni. ¹⁹Ga Kile bu soo n'a da mo nige di she yi yiri we. Wee tuun wu ni, kafilagbo wemu pii tabaara fee pii wa yu ge, ne ba no wa, lemu li je pu wo se kaa li ge, ne na lee ce. ²⁰Bani Kile wo saanra|Kile saanra ti je no kafila kajii we, ga sefeere kajii li je lii. ²¹Ayiwa, leke kaa di wa yee na we? Di da se ni yakpongo ni yi feni laa? Ta di zhe ni taanfeege ni lotaan ni?

Torogaguuno lemu l'a ja Korente egilizi wu ni ge

5 ¹Ayiwa na cebooloo, shenpohemee p'a yi jo ne mu na dodooro ta ti wa yee te ni, dodooro temu ti je ali piimu be je Kiriceen we, pee be ya gbara ti na-e ge: Ne logo na yee wa nigin w'a wu to sho kon sho wu na na pye wu sho. ²A tabaara di noho yee ni sanha na taha lee be na. Le kaa le bi yaa li sii yee nahaya tanha xuuni, konho wemu w'a li pye ge, wee di waa laha yi na. ³Ne wa yee te ni we, ga na fungongo d'a pinne ni yi ni. Ne kunni ya kiiri kon xo we na we na, ma na jo naye pyaa be ki je wa. ⁴Ayiwa, yi ba ba yiye pinne tuun wemu ni Kafoo Yesu mege na, na be wo fungongo ki na binne ni yi ni, na fara wu Kafoo Yesu wo sefeere ti na. ⁵Yi wee sipya we le Shitaanni keje ni! Konho wu ceepuuro ti wo lakuungo k'i gyeege, wu munaa le di ba sho Kafoo Yesu cabaŋa.

⁶Nungo wa li na yee p'a yiye kere we! Ta yee ya li ce na jo buuri shizhenhere nifenhafenhere ye t'a myedonhongo beeri yirige we? ⁷Yi buuri shizhenhere nilere ti beeri yeege yiye te ni, konho y'i bye myedonhongo nivongo. Bani li can koo ni shizhenhere wa yi ni we, na li kapungo pye Nuwuuro ti wo Kalene|Kalene li Dubyapige ki je we mu, kemu ya wolo na pye saraga we wuu na ge. Kee je Kirisa wuye pyaa. ⁸Wee tuun wu ni, wu kalene li gba! Wu ganha bu li gba ni buuri shizhenhere nilere ti ni we! Lee kori je: Wu ganha bu li gba ni kakuuyo, kelee ni dodooro ni we! Ga wu li gba ni shizhenhere baa buuri ni. Wee buuri we je can ni fefeere we zoloo pu na!

⁹Ne yi ka na tun yee mu na seme wu ni jo sipyii piimu p'a taanfeege pyi ge, jo yee ganha ba gari ni peefee ni we. ¹⁰Ga lee wa nago kanna yee pu kon laha ke kongo ke wo taanfeege pyevee, ni ki natakuumo fee, ni ki nagaalaa, kelee ni ki yaperegaan beeri na-e de! Lee bu yaha li pye, fo yi bu foro ke kongo puga ke ni. ¹¹N'a da li she yi na jo sipya wemu beeri w'a yu na n'a daa foo wee je, na taanfeege pyi kelee natakuumo keree, kelee yaperegaanra, kelee na shehe pyi, kelee singbaa, kelee nagaara ge, yi ganha bu binne ni wee wa ni kaa la shishiin na we. Ali yee ya yaa yi

pinne li be ni wee sipya wa ni we. ¹²Piimu je Kiriceen we, na kiiri kon pee na, lee je ne wo nibyii we. Ga n'a daa fee piimu pu wa yee wo egilizi wu ni ge, yee p'a yaa na pee wo jurumu wu kiiri kon. ¹³Piimu je Kiriceen we, Kile ye pyaa na ba kiiri kon pee na. Ga ma na jo ba l'a ka Kile Kafila wu ni we na: «Yee pu kakuubye wu kori yeege yiye te ni.»*

N'a daa fee ya yaa p'a puye yiri fanha puga we

6 ¹Naha k'a yee pye beganhara bu je yee wa ni wu ceboro te ni, yee da ga she ni pee jomɔ pe ni n'a daa fee pu mu we, ga piimu je Kiriceen we, yee na dere yiye yiri fanha puga, pee mu we? Lee ya saha we. ²Wee tuun wu ni ta yee ya li ce na fefeere sipyii pii pu da ba kiiri kon ke konɔ ke na we? Ayiwa, ni li wa nago yee pu da ba kiiri kon ke konɔ ke na, keree kiimu ki je kafenhafenhege ge, naha na yee pye yee ganha bu ja kee shonri yiye te ni-i we? ³Ta yee ya li ce na we pu da ba kiiri kon ali melekee pii be na we? Ni lee na ba bye, kafenhafenhege kii k'a byi wu te ni ke konɔ ke na ge, yee na kee shonri kanha dii we? ⁴Na ta kii keree kii k'a di bu jomɔ le yee te ni, sipyii piimu je yaaga be Egilizi koo ni-i ge, yee na dere she pee pye yi kiirikon! ⁵N'a yi yu konho yiye pyaa be di li ce na shiige ki je kii. Shen nigin be ya sii yee te ni fungongɔ fo wemu na ja cebooloo pu te kayuu jo-e ya? ⁶Ayiwa, ta l'a saha can na, nago ceboro wa wu she kayuu teje ni ceboro wa ni fanha puga, sipyii mu piimu je Kiriceen we?

⁷Beganhara na je yee te ni fo na she yee pye yee na yiye yiri fanha mu, lee ye pyaa wa yee mu juzogoro. Naha k'a yee pye yee ya gbara yee p'a katiibaagaa kii xuli yiye ni-i we? Naha na yee di ya gbara ye p'a nanmahara keree xuli yiye ni-i we? ⁸Ga fo yee na tere na katiibaagaa ni nanmahara ti pyi. Go yi cebooloo na yee wa ki pyi! ⁹Ta yee ya li ce na jo taa je sipyitiibaalaa mu Kile wo saanra|Kile saanra ti ni-i we? Yi ganha ba yiye faanna we! Taanfenge pyevee yoo, yaperegaan yoo, dɔdɔ yoo, namaa piimu be ya puye sinnee ge, pee yoo, ¹⁰nagaalaa yoo, natakuumɔ fee yoo, singbaa yoo, yayirilee yoo, java fee yoo, pii p'a shishiin tajege wa Kile wo saanra ti ni we. ¹¹Kii yahaganaa kii sipyii pii wa bi bye yee be ni. Ga Kile ya yee je, na yee pye fefe na yeege kakuuyo ni, na yee pye sipyitiimee Kafɔ Yesu Kirisa mege na, Kile Munaa li baraga ni.

Kafɔ wuuro ti je n'a daa fo ce puuro

¹²Pii wa yu yee ni na keree beeri jo ya kan yee mu! Ga n'a da li she yi na jo kuduun wa keree beeri ni we. Keree beeri jo ya kan, ga ne kunni di wa da ga naye yaha bulo kaa tuugo beeri mu we. ¹³Pii be wa yu sanha yee

*5:13 Duteronom 19:19; 22:21-24; 24:7

ni na yacere kaa na yalige ya yaa, yacere be d'a yaa yalige kaa na. Can wu je wii. Ga cana ka wa ma, Kile na ba yi shuun wu beeri kyeege. Ga sipya ceepuuro te kunni, tee ya ta yaa dɔdɔɔɔ kaa na we. Kafɔ wuu na ti je, Kafɔ be di sipya ceepuuro ti marani. ¹⁴ Kile w'a Kafɔ je na yeege xu ni, wu na ba wee be je na yeege xu ni wu sefere ti baraga ni. ¹⁵ Ta yee ya li ce na jo Kirisa yatenye yi je yee ceepuuro ti we? Wee tuun wu ni, ne ma na Kirisa wu wo yatenge ka lo na taga navarasho yatenye sogolo ge? Lee kunni ya saha we. ¹⁶ Kelee ta yee ya li ce na jo sipyaa sipya w'a sinne ni navarasho ni ge, ma ni wu ni, yi beeri ya jeri ceepuuro nigin we? Bani l'a ka Kile Kafila wu ni na: «Pu shuun wu beeri na jeri ceepuuro nigin.»* ¹⁷ Ga sipya wemu bu wuye kan Kafɔ mu, weefɔ ni Kafɔ ma bye nigin wu Munaa li ni.

¹⁸ Y'a fe dɔdɔɔɔ naha na. Jurumu wemu sama sipya ya byi ge, wee ya dani wu ceepuuro ti kpeenge ke na. Ga sipyaa sipya w'a dɔdɔɔɔ pye ge, jurumu w'a pye wuye pyaa ceepuuro ti na. ¹⁹ Ta yee ya li ce na jo yee ceepuuro ti je Fefere Munaa li wo Kile-pene pugboho we? Lee Fefere Munaa le wa yee funyo ni. Kile w'a li kan yee mu. Yee je nige yiye wuu we. ²⁰ Bani pewa na Kile ya yee sho. Lee wuu na y'a baraga teri Kile na ni yi ceepuuro ti ni.

Celenene kelee gbajiire keree

7 ¹ Ayiwa, y'a yegeye yemu ka na tun na mu yi seme wu ni ge, wu she yee feni. L'a no na mu wu ganha bu cee lo we. ² Ga konho dɔdɔɔɔ ganha ba byi we, na beeri ya yaa wu cee leje, cee beeri di gbaga je na mu. ³ Na ya yaa w'a lemu pyi wu sho mu ge, wu lee no yaha cee wu mu. Cee be ya yaa w'a lemu pyi wu poo mu ge, wu be di lee no yaha na wu mu. ⁴ Bani cee ceepuuro tiye pyaa je wu wuuro we, ga wu poo wuuro ti je tii. Mu shiin li wa, na be wo ceepuuro tiye pyaa je wu wuuro we, ga wu sho wuuro ti je tii. ⁵ Wee tuun wu ni, yi ganha ba yiye shege we! Yi beshuun na ja jo na be yi na, na tuun wa pye yiye kadugo na, konho yi wee tuun we pye Kile-jerege na. Ga wee tuun we bu doru, yi guri pye ni yiye ni sanha! Ni lee be we, y'a da ja yiye na we, lee funyo ni Shitaanni be na yi taanna wii di yi togo le jurumu ni.

⁶ Ye n'a yu me yi mu ge, yi yeri yeri jomɔ pu wa pii, li wa fanha kaa we. ⁷ Li da yaha ne kaa na, sipyii beeri ya yaa pu pye ba ne je we. Ga wa beeri ni wu loolodaa li wa Kile mu. Kaa la wo loolodaa wa wa mu, la betii be wo loolodaa be di je wa be mu.

⁸ Ayiwa, piimu pu wa pu sanha gbaya je, kelee na ce leje-e ge, ni ce piimu wo namaa p'a xu ge, ne funyo na kunni, pee pu kori yaha mu pu

* 6:16 Zhenzi 2:24

ye ba ne ne we. Lee ya ju shen. ⁹ Ga pu bu da p'a da ja puye na we, wee tuun wu ni p'a yaa wa beeri wu gbaga je, kelee na cee leje. Bani, lee ya pu pu mu pu kori yaha wa mu, gbaya kelee ce la di da pu soro.

¹⁰ P'a n'a daa fee piimu kan ko puye mu ge, ye n'a da jo pu mu ge, yee wa neye pyaa wo nijoyo we, ga Kafo woyo yi wa yii. Yee yi wa me jo, cee wu ganha bu da wu gbaga ko na wu mu we! ¹¹ Cee wemu shiin bu foro wu poo mu, wee tuun wu ni w'a yaa wu wuye yaha wa na baa, kelee wu guri she be ni nale wu ni. Na be ya yaa wu wu shi yaha we.

¹² Ayiwa, ye n'a da jo pusamaa mu ge, yee wa Kafo wo nijoyo we; neye pyaa k'a yee yu. Ceborona wa bu bye n'a daa fo, wu shi di ne n'a daa fo we; cee wu bu so na diin wu mu, na wu ya yaa wu wu yaha we.

¹³ Ceboroshi wa be shiin bu bye n'a daa fo, wu poo di ne n'a daa fo we; na wu bu so na cee wu mara wu shi, cee wu ya yaa wu foro we.

¹⁴ Bani na na wu yaha wu ne Kiricen we, wu ni cee wu bu bye shiizhan, w'a Kile teje. Mu shiin cee wu be ne wu bu da wu ne Kiricen we. Wu ni na wu bu bye shiizhan, wu be ya Kile teje. Lee kaa be we, pu nagoo pu na bye kanna pu ne Kiricen we, na ta pu d'a Kile teje can can na. ¹⁵ Ga pu shuun wu ni wemu wu ne n'a daa baa fo wu ge, wee bu jo wu foro n'a daa fo wu ni, yi wu yaha wu foro wu ni. Wee tuun wu ni n'a daa fo w'a pye cee wu la, wu shiin ya pye na wu la, wu na bye wuye mu. Kile ya yee yiri, kono yi ba bye jani na. ¹⁶ Bani mu cee n'a daa fo we, dii m'i da ja bye m'i li ce na mu wu da ba ma poo wu ju wolo we? Kelee mu na n'a daa fo we, dii m'i da ja bye m'i li ce na mu wu da ba ma shi wu ju wolo we?

Maye yaha ba ma bye a Kile di ma yiri we

¹⁷ Lee ni ne na foro wa, wa beeri ya yaa w'a jaari w'a sahani ni wu loolodaa ni, Kile ya lemu kan wu mu ge. Kile ya wufo yiri na wu yaha yahama pemu be ni ge, wu da jaari w'a sahani ni pee be ni. Wee kalaa we n'a gan n'a daa fee pu mu egilizii pu beeri ni. ¹⁸ Kile bu sipya wa yiri na wufo ta w'a cekonro pye ko, wufo wu wuye yaha wa mu. Wu shiin bu wemu yiri na wufo ta wu sanha cekonro pye we, wufo ganha ba li shaa nige fo wu gon we. ¹⁹ M'a cekonro pye yoo, ma ya cekonro pye-e yoo, lee la shiini kano ne we. Lemu wo kano li wa ge, lee li wa me na Kile wo jamejogoo ki koo jaari. ²⁰ Kile ya wa beeri yiri, na wufo yaha yahama pemu ni ge, wufo ya yaa na wuye yaha pee yahama pu ni. ²¹ Kile bi ma yiri na ma yaha bulooro ni, ma ganha bu lee kaa taga ma funjo cunri we. Ga tano bu da ki na ne ma mu m'a foro bulooro ti ni, m'a yaa ma foro ti ni. ²² Bani sipya wemu Kafo ya yiri na wu yaha bulooro ni ge, wefo ya jeri wuye wo Kafo mu. Sipya wemu be di bu bye wuye mu,

Kirisa bu ma yiri, m'a jeri wu bulo. ²³ Kafɔɔ ya yee sho pereme pemu na ge, p'a waha shen. Wee tuun wu ni yi ganha bu bye sipyii wo buloo we.

²⁴ Na cebooloo, Kile ya yee beeri nigin nigin wu yiri na yi yaha yahama pemu ni ge, wa beeri ya yaa wu kori pee yahama pu ni.

Mudasiilee keree

²⁵ Piimu pu wa pu sanha namaa ni cee kalɛɛ pye ja bada-ε ge, yemu n'a da jo pee mu ge, yee wa Kafɔɔ wo nijoyo we, neye pyaa k'a na fungɔngɔ shee pu na. Ga Kafɔɔ wo ceme pu baraga ni, y'a yaa yi da na jomɔ pu na.

²⁶ Kanhama pe pu wa nime ge, pee kanhama pu wuu na ne li ta jo l'a pɔɔ wa beeri mu wu kori yaha ba w'a sii we. ²⁷ Cee bi je ma mu, ma ganha bu wu yaha we. Ma shiin bi je ma sanha cee leje we, wee tuun wu ni m'a maye yaha wa mu cee baa. ²⁸ Ga lee be na, ma jehɛ cee leje, ma ya jurumu pye we. Dojine fuceri nacebaa be jehɛ gbaga je, wu ya jurumu pye we. Ga kanhama see wo p'a da ba noni gbaya cee ni cee kafɛɛ na pu jiiɛɛɛ ti ni. N'a bi giin di yi jurojo wolo pee kanhama pu ni.

²⁹ Ayiwa na cebooloo, ye n'a giin di jo yi mu ge, yee yi wa me jo kojo ki taaxɔɔ l'a teje. Wee tuun wu ni, piimu pu wa ni cee ni ge, pee pu la le puye ni Kafɔɔ wo labye wu feni. P'i bye kanna cee be je pu mu we.

³⁰ Piimu p'a mehɛɛ suu ge, pee di la le puye ni Kafɔɔ wo labye wu feni. P'i bye kanna pu bi mehɛɛ be suu we. Piimu p'a fundanga pyi ge, pee di la le puye ni Kafɔɔ wo labye wu feni. P'i bye kanna pu bi fundanga be pyi we. Piimu p'a zho pyi ge, pee di la le puye ni Kafɔɔ wo labye wu feni. P'i bye kanna yaaga be bye pu mu we. ³¹ Piimu p'a kojo yanmuyo ye shaa ge, pee di la le puye ni Kafɔɔ wo labye wu feni. P'i bye kanna pu bi kojo ke yanmuyo ye shaa be we. Bani kojo ni ki yanmuyo yi wa da mo y'i xho we.

³² Lee wuu na n'a bi giin jo funzhaga katii ganha bu je yi ni we. Sipyaa wemu wu je wu sanha cee lɔ-ε ge, Kafɔɔ wo jidaan keree ki ma bye weefɔɔ wo cɔnrɔmɔ keree. Wu funzhaga kaa beeri li je lemu li da wu pye wu taan Kafɔɔ mu ge. ³³ Ga wemu bu cee leje, wee ma ke kojo ke wo yanmuyo kaa taga wuye funjo cɔnri, kɔnhɔ wu daan wu sho mu. ³⁴ Lee funjo ni wu fungɔngɔ ki ma jeri na wu kilee na se kabaya shuun na. Cee piimu je gbaga ni we, na fara dojine pushaa na, pee be ma pu funjo shaa ni Kafɔɔ jidaan keree kaa ni, kɔnhɔ p'i ja pye Kafɔɔ wuu pu keree ki beeri ni. Ga cee wemu wu je gbaga ni ge, wee wo funzhaga ki ma gaaji ke kojo ke wo yanmuyo ye yiri, kɔnhɔ wu daan wu poo mu. ³⁵ Yeeye pyaa wo kuduun kaa na n'a ye yu, li wa nago kanna fanha n'a giin di bye yi na we. Ga na funjo ki wa y'i da paari paarigazaana na, y'i daha Kafɔɔ nɔho ni ni yi zɔɔɔ pu beeri ni.

³⁶ Ná wemu bu li cɛ na wee wa da já wuyɛ co wu curɔ tàan wɛ, wu mehe wu leɲɛ na saha ni wu fungɔngɔ ni. Lee ɲɛ jurumu wɛ. ³⁷ Ga ná wemu bu li kɔn wuyɛ funɲɔ ni na ta wa shishiin ya wu karamu wɛ, na jo wu da wu curɔ leɲɛ wɛ. Wu bi dà li na, na wu fungɔngɔ kaa li takyɛɛgeɲɛ wa da yìri xuu wa shishiin ni wɛ, ayiwa lee ya ɲɔ. ³⁸ Lee funɲɔ ni wemu bu wu curɔ leɲɛ, kasaana w'a pye. Ga wemu bɛ bu sɔɔ na wu wo yaha wà leɲɛ baa, lee ya pɔɔ shen.

³⁹ Ayiwa, cee bɛeri w'a gbaga je ná mu ge, na ná wu yaha ɲii na, cee w'a pɔ yaha wu na. Ga ná wu ga xhu, wee tuun wu ni w'a pye wuyɛ mu. Ná bɛeri w'a wu taan ge, wu she gbaga je wee mu, kɔnhɔ wu pye n'a daa fɔɔ. ⁴⁰ Ga nɛ wo funɲɔ na, wee cee wu bu sɔɔ na wuyɛ yaha wà mu, lee na bɔɔ wu mu fo xuuni. Nɛ bɛ di wa giin bɛ jo Kile Munaa li wa nɛ bɛ ni.

Yaperɛɛ xaara

8 ¹ Wù she nime yaperɛɛ xaara ti wo jomɔ pu feni. Can wu ɲɛ wii na jo wèe bɛeri pu ɲɛ ni laɲɛ ni ma na jo ba yee wa yi yu wɛ. Ga wee laɲɛ we ya tabaara leni sipya ni. Na ta taanɲɛɛge di se ni n'a daa fɔɔ ni ɲaha na n'a daa wu ni. ² Sipya wemu ba wuyɛ wii na wee ya keree cɛ, Ayiwa wee sanha keree cɛ ba keree ya yaa k'a jeni wɛ. ³ Ga Kile kaa ba dan sipya wemu ni, weefɔɔ Kile ya cɛ.

⁴ Ayiwa, yee ya yegenɛ pye yaperɛɛ xaara ti shizhaa na, na ta wa na já ti xa? W'à li cɛ na jo yaperɛgo ɲɛ yafiin bɛ wɛ, bani Kile nigin pe yɛ wu ɲɛ. ⁵ Can kunni wu ɲɛ wii, yaɲmuyɔ ɲiɲehɛye wa fugba we, ni ɲiɲɛ ke na sipyii na yi pyi na kilelɛɛ, na li pye kanna kilelɛɛ ɲiɲehɛmɛɛ pu ɲɛ pu mu na fara kafɛɛ ɲiɲehɛmɛɛ na. ⁶ Ga wèe mu kunni, Kile nigin pe yɛ wu ɲɛ; wee ɲɛ To Kile, wee w'a yaɲmuyɔ yi bɛeri yàa. Wee wuu bɛ wèe di ɲɛ. Kafɔɔ nigin pe yɛ bɛ di ɲɛ; wee ɲɛ Yesu Kirisa. Wee baraga ni yaɲmuyɔ yi bɛeri wa yàa, wee baraga ni bɛ wèe wa ɲiifɛere na.

⁷ Ga n'a daa fɛɛ pu bɛeri wa sanha we can we cɛ na fiinɲɛ wɛ. Pii wa yee ni piimu wa bi tɛɛ na yaperɛɛ kaan ge. Pee ba tee xaara te xaa, pee ma li yaha puyɛ funyɔ ni na yaperɛɛ xaara ti ɲɛ tii. Pu n'a daa wu wo fanha jere funɲɔ ni p'a li ta na pee ya puyɛ nɔɔɔɔɔ. ⁸ Na ta ɲɔyalige di wa da já wèe pye wèe pu Kile tɛɲɲɛ wɛ. Wèe ya te xaara te yaha wà xabaa la, lee wa da yaaga wolo wèe ni wɛ. Wèe shiin ya ti xa la, lee wa da yaaga le wèe ni wɛ. ⁹ Ga lee bɛ na, yi kasɛɛge yaha yiye na. Yi na já da yaɲmuyɔ bɛeri li yi ɲidaan funɲɔ ni. Ga wa ganha ga wu ɲidaan yaha wu pye kapuɲɔ di baraga baa fɔɔ tɔɔɔɔ le kakuuɲɔɔ ni wɛ. ¹⁰ Bani mu wemu w'a yu na mu ya yaaga cɛ ge, baraga baa fɔɔ wa bu mu ɲa mu ya tiin na li yaperɛ la wo pɛɛɲɛ puga ni, ta lee da wu luu waha yaperɛɛ xaara xha na wɛ? ¹¹ Lee funɲɔ ni, wee ceborona baraga baa fɔɔ wemu bɛ wuu na Kirisa ya xu ge,

ta mu wo laje wu ya pye kaɲɲɔ na bɔɔŋɔ nɔ wee na wɛ? ¹²Yi ba lee pyi, yi cebooloo pu jurumu y'a luu. Bani baraga ɲɛ pu ni keree kiimu wo bye na wɛ, yee wa pu logoo wari na waa kee na. Lee funɲɔ ni Kirisa yɛ pyaa na y'a wee jurumu wu pyi. ¹³Lee wuu na, yalige ke n'a da lii ge, kee bu da ki na da bye kaɲɲɔ di nɛ ceboro tɔɔɔ le jurumu ni, nɛ na gahari kee yalige ke ni, kɔnhɔ di ganha bu na ceboro wu pye wu to wɛ.

Kirisa wo tudunmɔ wu tayerege ɲɛ kemu ge

9 ¹Ayiwa, ta nɛ ɲɛ naye wo wɛ? Ta nɛ bɛ ɲɛ Kirisa wo tudunmɔ wa wɛ? Ta nɛ bɛ ya wù Kafɔɔ Yesu ɲa wɛ? Ta yee bɛ pu ɲɛ wee labye we wo kuduun Kafɔɔ na wɛ? ²Ali pii ɲɛhe bye p'i ya sɔɔ li na na Kirisa wo tudunmɔ nɛ ɲɛ wɛ, yee ya yaa yee pu li cɛ na Kirisa wo tudunmɔ nɛ ɲɛ. Bani yee na jé Kafɔɔ wo kariɲɛɛge ki ni, lee li wa li shɛɛ na Kirisa wo tudunmɔ nɛ ɲɛ.

³Piimu p'a nɛ kaa yu, na zɔ tɛri nɛ na ge, we kafila we nɛ daga na pu ɲɔ shuu: ⁴Na wèe yaha wèe na ɲɛ Kirisa wo tudunmɔ, ta yalige ni yagbaya ya yaa na gaan wèe mu wù labye wu wuu na wɛ? ⁵Ta li ya saha nago wèe bɛ pu wù wo shɔ wa lɔ, wee di da ɲaari ni wù bɛ ni ba Kirisa wo tudunmɔ pusamaa, ni Kafɔɔ wo ceboronamaa pee, ni Sefasi* yɛ ɲɛ-ɛ wɛ? ⁶Kelee nɛ ni Barinabasi ni, ta wèe yɛ p'a yaa na labye watii bɛ pyi, kɔnhɔ wù na já w'à wù ɲɔlige taa? ⁷Mii yee d'a li logo, wa w'a sɔɔsiire pyi, wufɔɔ di nɔhɔ kuri yere ni wuyɛ ni wɛ? Kelee wa wu ɛɛɛɛn|ɛɛɛɛn tige tiire nɔri wu ganha ba ti nagoo li-i wɛ? Kelee wa w'a yapɔɔɔɔɔ naha, wu ganha ba yi jirime gbuu-i wɛ?

⁸Yi ganha ba giin na yemu sipyii wa yu ge, na yee yɛ nɛ pye na tɔɔɔ tasinɲɛ wɛ. Bani yee ninuyɔ y'a ka Kile wo saliya wu bɛ ni. ⁹Kile tudunmɔ Musa ya yi ka saliya wu ni na: «Ma ganha bu jè le nù ɲɔ na na wu yaha wu na shinma tanhana tanhana wɛ.»* Ta niiyɛ yɛ ni Kile ya wu funɲɔ shaa na ye jo? ¹⁰Li can koo ni, ta wèe wuu na bɛ w'a yi jo wɛ? Wèe wuu na w'a yi jo kunni. Bani li waha l'i waha, wemu w'a faa pyi ge, w'a yaa w'a wu pyi wu da daa; wemu bɛ w'a shinma sani ge, wu bɛ di da wu sani, wu da daa wu taa le na.

¹¹Ayiwa, wèe p'a Kile jomɔ pu nuguro nugi yee mu. Wee tuun wu ni wèe bɛ na lɔ yee keɲɛ ɲaɲmuyɔ ni, ta lee ya ye wèe na? ¹²Ni pii di wa wee kuduun we taa yee mu, ta wu ya yaa ni wèe ni sanha na toro peefɛɛ tãan wɛ? Ga wèe ya ta lee pye wɛ. Wèe ya kanhama tuugo bɛɛri soro wùyɛ

***9:5 Sefasi:** Arameye sheen jomɔ pu ɲɛ pii, Girekii ma jo na Pyɛeri. Ke mege ke kɔri wu ɲɛ na faaga.

***9:9** Duterɛnɔme 25:4

ni, kɔnhɔ kaa la shishiin ganha ba bari Kirisa wo Kile Jozaama pu yere li na we. ¹³ Yee kunni d'a li ce be na jo piimu pu wa labye pyi Kile-peeje pugbɔhɔ ki ni ge, Kile-peeje pugbɔhɔ ki ni pee wo jɔlige ya fɔro. Piimu be pu wa saraya nizogoyo yi wo saraya yi tawologo ki ni ge, pee be wo tahaa wa fɔro yee saraya ye ni. ¹⁴ Lee ninunɔ funɔɔ ni Kafɔɔ be ya li koro yaha nago piimu p'a Kile Jozaama pu yere li pyi ge, pee wo jɔlige di da fɔro lee yere li ni.

¹⁵ Ga ne ta le kuduun kaa le la shishiin sha yee mu we, ne di wa ye kani be nago wee kuduun we di da nɔni na na we. N'a xu be, ne lee funɔɔ lo na toro di ke fundanga ke yaha ki shɔ na na. ¹⁶ Ne da j'a da Kile wo Jozaama pu jo kaa taga da naye pele we. Bani na pu yere pyi, lee ya jeri ne jɔɔɔ ni fanha kaa. Ne bu bye ne pu yere pyi be we, bɔɔngɔ ki da nɔ ne na. ¹⁷ Li da bi da nago kanna neye pyaa mu l'a taan, a ne ganha na Kile Jozaama pu yere li pyi, wee tuun wu ni ne bi yaa ni saraa ni. Ga ni pu jo w'i ya ta w'a foro neye pyaa ki ni we, wee tuun wu ni labye wemu ye kaa l'a le na keje ni ge, wee n'a byi. ¹⁸ Ayiwa, wee tuun wu ni leke di wa ne wo saraa wu we? Na Kile Jozaama pu yu sipyii pu mu ma ni, kuduun wemu be w'a yaa ni na ni ge, di ganha ba wee be shaa we. Lee ni ne wo saraa w'a fɔro.

¹⁹ Ne je sipya wa shishiin wo bulo we; ga lee be na ne kunni da naye yaha bulo sipyii beeri mu, kɔnhɔ di j'a sipyijehemee ta Kirisa mu. ²⁰ Ne bu bye ni Yawutuu ni tuun wemu ni, ne be na naye pye ba Yawutu je we, kɔnhɔ pu nijehemee di juwuuro ta. Piimu p'a jaari na sahaɔi ni Kile tudunmɔɔ Musa wo saliya wu ni ge, ne bu bye ni pee ni, ne be na bye ba pee je we, na ta li can koo ni, ne Musa wo saliya wu koo jaari we. Ga ne ma lee pyi, kɔnhɔ pu nijehemee di juwuuro ta. ²¹ Piimu pu je pu ya Kile tudunmɔɔ Musa wo saliya wu koo jaari-i ge, ne bu bye ni pee ni, ne be na bye ba pee je we; kɔnhɔ pu nijehemee di juwuuro ta. Ga lee di wa nago kanna ne ta na Kile wo saliya wu koo jaari-i de, bani Kirisa wo saliya wu koo ne jaari. ²² Piimu fanha k'a cere n'a daa wu ni ge, ne bu bye ni pee ni, ne be na naye pye ba pee je we, kɔnhɔ pu nijehemee di fanha ta. Lee funɔɔ ni, piimu bu bye pyegana beeri na, ne bu bye ni pu ni, ne be na bye ba pu je we; kɔnhɔ li pye pyegana beeri na, nigin nigin wa di juwuuro ta pu ni. ²³ Kile wo Jozaama pu wuu na ne lee beeri pyi, kɔnhɔ na be di ba da pu kuduun wu ni.

²⁴ Piimu p'a nahazhaanri tafere ti fe ge, ta yee ya li ce na pu beeri pu ma baa, ga shen nigin ye pe na ba nahagbaa li ta we? Wee tuun wu ni yi be pu la le yiye ni, y'i da fe, kɔnhɔ yi be di ba kuduun ta. ²⁵ Piimu p'a tee nahazhaanri tafere ti fe ge, pee ya pu ye tanha keree nijehenje na. Pee wa pu wuu li pyi kuduun wemu kaa na ge, wee ya xhuu. Ga wee wa wu wuu li pyi kuduun wemu kaa na ge, wee da ga xho we. ²⁶ Lee wuu na ne

na wo tafere ti fe, ga ne ti fe jubadin we; ne na wo kagurukponyo yi be pyi, ga ne wo kaguruyo yi wa se kafeege na we. ²⁷ Ne na ceepuuro ti kana xuuni na naye co can can na keree nijehengee taan; kontho di ganha bu Kile Jozaama pu jo sipyii pu mu, naye pyaa di derere pa buun we.

Izirayeli sheen wo keree k'a pye weè mu jaha sheshere

10 ¹ Na cebooloo, le l'a weè sefelee pu ta na pu yaha pu na jaari siwaga ki ni ge, yi funjo ganha bu wo lee na we. Jaha ja k'a pu beeri mara, a pu beeri di ba suumɔ loho ki kon jeri. ² Pu beeri p'a batize jaha ja ke, ni suumɔ loho ki ni, na bye ni Kile tudunmɔ Musa ni karijeege ki ni. ³ Kile ya yalige kemu kan pu mu na yiri fugba wu ni ge, pu beeri p'a kee li. ⁴ Kile ya loho kemu kan pu mu ge, pu beeri p'a kee gba. Bani fefere faaga k'a bi pinne ni pu ni, na loho kaan pu mu. Kirisa wu bye kee faaga ke. ⁵ Ga le beeri kadugo na, pu nijehemee kapyegee ya pa daan Kile mu we, lee l'a pu pye p'a xu siwaga ki ni.

⁶ Ayiwa, kii keree kii ya pye na she weè na, kontho weè be ganha bu da lakuunjo yaha ki wu le koguunɔ ni ba pee ya pye we. ⁷ Pii wa bi yapere kaan pu ni. Yi be ganha bu yiye yaha yaperegaan ba pee ya pye we! L'a ka pee shizhaa na Kile Kafila wu ni na: «Sipyii p'a tiin na li, na gba, lee kadugo na, a p'i xho na sho to xonho na na xonhoni pu yapere jahagbaa na.» ⁸ Pii wa bye pu ni dodo. Yi be ganha bu da yiye yaha dodo ba pee ya pye we! Piimu p'a tee dodo ti pye ge, sipyii kabofonjo kelee shuun ni taanri (23.000), pee p'a xu pu ni cana nii nigin funjo ni. ⁹ Pii wa Kafɔ taanna wii pu ni. Yi be ganha bu da zo yi Kafɔ taanna wii we! Piimu p'a lee pye ge, wɔɔ p'a pee no na gbo. ¹⁰ Pii wa bi nmunu-nmuno pu ni. Yi be ganha ba nmunu-nmuno ba pee ya pye we! Piimu p'a lee pye ge, meleke munaawuumɔ w'a pa pee beeri gbo.

¹¹ Kii boongo keree kii beeri ya pee ta, kontho k'i ja pye jaha sheshere weè mu. P'a kii keree kii ka, kontho k'i ba bye kalaa weè mu, weè piimu pu je taaxɔ li kojɔɔ na ge. ¹² Wee tuun wu ni sipya wemu w'a wuye wii na wee yeregana ya jo ge, weefɔ wu la le wuye ni wu ganha bu da gurunjo do we. ¹³ Nɔwuuro temu t'a yee taa ge, tee ninuuro t'a sipyii pusamaa beeri taa. Kile je jomee fo, wu da ga so yee noho ki wolo fo di zhe doro yi fanha ki tehene taan we. Ga tuun wemu ni nɔwuuro ti da ba no yi na ge, Kile na fanha kan yi mu, kontho yi ja ti xu yiye ni, na guri na tafologo be kan yi mu.

* 10:7 Ekizode 32:6

Wù wùyè tanha yaperèè keree tuugo bèeri na

¹⁴ Lee wuu na na taanpiinèè, yi sii yi tɔɔɔ wolo yaperègaanra ni fèfèè!
¹⁵ Y'a keree kɔri cè, lee jogana le n'a yu ni yi ni. Ye n'a yu yi mu ge, yiye pyaa bè ki yi wii! ¹⁶ Wèè ba da Kafɔɔ fèfèèè yalige ki li, wèè ma baraga taha Kile na na yagbaga kemu gba ge, ta kee wa ma li shèè na Kirisa ni wèè jè karijèège ni wu shishan pu baraga ni wè? Buuri wu bè wèè ma daa daa wùyè na ge, ta wee bè ya li shèè na Kirisa ni wèè jè karijèège ni wu ceepuuro ti baraga ni wè? ¹⁷ Buuri jɔɔɔ nigin ye ki jè. Ali na wèè yaha wèè ya jèhè bè, wèè bèeri ya pinne na bye ceepuuro nigin. Bani wèè bèeri p'a ke buuri jɔɔɔ nigin we taani wùyè na.

¹⁸ Lemu li bi byi Izirayeli nagoo pu niñè ni ge, yi yi funjɔ kɔn lee na. Piimu p'a bi ma saraga yanmuyɔ yi li pee ni ge, ta pee jè ma bye ni Kile ni karijèège ni wè? Bani Kile wogo ki jè saraya nizogoyo yi tawologo yaaga ke. ¹⁹ Leke nè jomɔ p'i wa zhèè wè? Na kaɔɔ li wa yaperèè ki na laa? Ta xaara te p'a gbuu ki na ge, tee na kaɔɔ li wa? ²⁰ Bada, lee la bè wè. Ga nè wo jomɔ p'a li shèè nago yanmuyɔ yemu yaperègaan p'a wo na gaan yaperèè ki mu ge, jo jinaa mu p'a yee kaan, yi wa gaan Kile mu wè. Nè funjɔ di wa yee pu pye karijèège ni ni jinaa ni wè. ²¹ Yee da já da gbuu Kafɔɔ wo cèegbuu li ni, yi da se y'a gbuu sanha jinaa bè wuu li ni wè! Yee da já da li ni Kafɔɔ ni, yi da li ni jinaa bè ni wè! ²² Kelee ta w'à giin wù Kafɔɔ wo niizhaga ki yirige? Ta wèè fanha ya jèhè wu wogo na?

N'a daa fèè pu kapyegèè ya yaa na nɔɔɔ teri Kafɔɔ mègè na

²³ «Keree bèeri jɔ ya kan» ba yee wa yi yu wè; ga kuduun jè keree bèeri ni wè. «Keree bèeri jɔ ya kan», ga keree bèeri di wa da zhe ni yee ni paha na n'a daa wu ni wè. ²⁴ Wa shishiin ganha ba wuyè nigin wo kuduun keree shaa wè! Wa bèeri ya yaa w'a kaa pyi lemu wo kuduun wu jè watii na ge.

²⁵ Xaara tuugo bèeri y'a ja ti bèrèè caan na ge, yi ganha ba ti keree yegeè wè, y'a ti xaa! Yi ganha bu nakaara ta shishiin yaha yi zɔɔɔ pu na tee wuu na wè! ²⁶ Bani l'a ka Kile Kafila wu ni na: «Niñè ke ni ki yanmuyɔ bèeri yi jè Kafɔɔ woyo.»*

²⁷ Wemu jè Kiricèn wè, wee wa bu yi yiri yalige na wu puga, yi bu she wà, wu bu she yalige tuugo bèeri kan yi mu, yi ganha bu ki keree yege wè. Yi ki li yi ganha bu da nakaara ta shishiin yaha yi zɔɔɔ pu na wè! ²⁸ Ga wa bu yi pye: «Yaperèè xaara ti jè te dè!» Wee tuun wu ni, yi ganha bu ti xa nige wè! Wemu w'a yi funjɔ to ge, nakaara ti jè wu zɔ wu ni. Lee wuu na, yi ganha bu ti xa wè! ²⁹ Nè wa ye yu yee wo zɔɔɔ pu wo nakaara wuu na-è dè! Ga wemu w'a yi funjɔ to ge, wee wo zɔ wu wo nakaara wuu na.

* 10:26 Zaburuu 24:2

Ayiwa, pii na ba jo yee ni na: «Naha na watii wo zɔ nakaara di da ba dɛrɛɛ jaagi shan nɛ na wɛ?» ³⁰ Yalige ke nɛ da lii ge, nɛ bu baraga taha Kile na kee wuu na, leke di da ba jaagi shan nɛ na kee wuu na, nɛ d'a baraga taha na xɔ Kile na wɛ?

³¹ Lee funɔ ni, yaaga kemu y'a da lii ge; yaaga kemu y'a da gba ge; kaa tuugo bɛeri y'a da bye ge, kii bɛeri ya yaa na nɔɔɔ teri Kile na. ³² Wa shishiin ganha da kaa pye yi ni lemu na Yawutu wa, kelee Gireki wa, kelee Kile wo Egilizi wu sipya wa ɔɔɔ kyɛegi wɛ. ³³ Yi pye ba nɛ nɛ wɛ! Nɛ la le naye ni na sipyii bɛeri wo jidaan pyi keree bɛeri ni. Nɛ naye mege wo kuduun shaa wɛ, ga sipyii bɛeri wo kuduun nɛ zhaa, kɔnhɔ p'i já shɔ.

Cee ɔɔɔ keree Kile peleduun ni

11 ¹ Ayiwa, yi pye na taannivɛɛ ba nɛ bɛ ya Kirisa taanni taannigana lemu na wɛ!

² Na cebooloo, nɛ yi sɔni xuuni, bani yee ya fungɔngɔ yaha nɛ na keree bɛeri ni, kalaa wemu bɛ nɛ kan yee mu ge, na nɔhɔ na wu bɛ koo ɔaari.

³ Ga kaa nigin nɛ wà, na funɔ ki wa y'i lee cɛ: Kirisa wu nɛ ná bɛeri wo ɔɔɔɔɔ; ná bɛ di nɛ wu shɔ ɔɔɔɔɔ; Kile di nɛ Kirisa bɛ wo ɔɔɔɔɔ.

⁴ Wee tuun wu ni, ná wemu ba Kile nɛeri, kelee na kafila nuri Kile ɔɔ na na dorogo, wu ba lee la shi pyi na wu ɔɔɔ yaha k'a tɔ, wu ya baraga taha Kirisa na wɛ. ⁵ Ga cee ba Kile nɛeri, kelee na kafila nuri Kile ɔɔ na na yu; wu ba lee la shi pyi na ta ɔɔɔ nɛ wu ɔɔɔ ni wɛ, ná we wu nɛ wu ɔɔɔɔɔ wu ge, wu ya baraga taha wee na wɛ. W'a nɛri ba cee ɔɔɔmaa wo nɛ wɛ. ⁶ Cee wemu bu jo wu da ɔɔɔɔ ɔɔ wu ɔɔɔ ni wɛ, wee tuun wu ni wu mɛhɛ ɔɔɔɔɔ ti kɔn. Ga cee na wu ɔɔɔɔɔ kɔn, kelee na ɔɔɔ ki xuu, lee bi nɛ cee mu shiige, wee tuun wu ni w'a yaa wu ɔɔɔɔ ɔɔ. ⁷ Ná ya yaa wu pa wu ɔɔɔ tɔ wɛ, bani Kile jaa ni w'a yàa, na Kile wo nɔɔɔ wu bɛ shɛɛ. Ga cee di ná bɛ wo nɔɔɔ wu shɛɛ. ⁸ Bani ná ya ta foro cee ni pu yaaduun wu ni wɛ, ga cee w'a foro ná ni. ⁹ Ná di ya ta yàa cee wuu na wɛ, ga cee w'a yàa ná wuu na. ¹⁰ Lee wuu na cee ya yaa na ɔɔɔɔ ɔɔ mɛlekeɛ pu wuu na, lee di bye naha shesheɛɛ, temu ya li shɛɛ na w'a wuye tirige wu poo mu ge. ¹¹ Ga lee bɛ na, na wɛɛ yaha Kafɔɔ wo kariɔɔɔɔɔ ki ni, wɛɛ ya li cɛ jo cee da já bee ná baa wɛ, ná bɛ di da já bee cee baa wɛ. ¹² Bani cee w'a foro ná ni pu yaaduun ni; ga nime cee w'a ná seni, lee bɛeri d'a foro Kile ni.

¹³ Yiye pyaa bɛ ki li wii gɛ. Ta l'a saha cee w'a Kile nɛeri n'a daa fɛɛ niɔɔ ni ɔɔɔɔ baa? ¹⁴ Na saha ni sipyii yɛ pyaa yaagana ni, ta yee wa li naa na jo ná na wu ɔɔɔɔɔ yaha t'a tɔnnɔ, na shiige kaa li nɛ lere wɛ? ¹⁵ Ga na li ta cee bu wu ɔɔɔɔɔ yaha t'a tɔnnɔ, lee nɛ ɔɔɔɔɔ; bani ɔɔɔɔ wege ni Kile ya ɔɔɔɔɔɔɔ kan cee mu. ¹⁶ Ayiwa, wa ba giin wu da nakaara

pyi sanha kii keree kii shizhaa na; wèe kunni ya pyegana latii ce nige le kadugo na we; pyegana latii be di wa egilizi wa shishiin ni le kadugo na we.

Kafɔ wo fefere yalige ki ligana

¹⁷ Ayiwa, n'a da kaa nigin wa taga yi funɔ to, ne kunni wa da ja yi so lee wuu na bada we. Lee li wa me. Pinnerɛ temu yee ya byi ge, ti ya la ɔgi yee na we, fo kakara. ¹⁸ Li nizhiine li wa le: Ne logo na ba yee ya yiye pinne jomɔ na we, na yee ya beni we, yee na daa daa. Ne giin jo can wa be pee jomɔ pe ni. ¹⁹ Li waha l'i waha yee ya yaa na taa taa, nakaara be wa lee ni we; kɔnhɔ piimu p'a n'a daa wu co xuuni ge, pee di je shɔnri yi te ni. ²⁰ Yee bu yiye pinne, yalige ke yee ma li ge, kee ne Kafɔ wo fefere yalige ki we. ²¹ Bani ba yee ya yiye pinne Kafɔ wo yalige ki kaa na we, yee na gburogi, wa beeri na dii wuye pyaa wo yalige na, na she kee lo na li. Lee funɔ ni pii na ba gori ni xuugo ni, pii d'a tin, na gba fo na figi. ²² Wee tuun wu ni piyeye ne yee mu-i ge? Ta yee ya ja na li wa, na gbuu wa we? Kelee y'a giin y'i Kile wo Egilizi wu yaha jate baa yaaga ge? Na fara lee na, piimu pu ne funmɔ fe pu ge, y'a giin yi shiige le pee jahaya ni kunni? Yi wa giin ne yeke jo we? Di yi so lee wuu na laa? Lee kunni da ja bye we!

Yeke Pɔli ya jo Kafɔ wo fefere yalige ki keree na ge

²³ Ayiwa, ne kalaa wemu ta Kafɔ mu, na wee ninumɔ kan yee mu ge, wee wu wa me: Piige kemu ni pu bi da ba Kafɔ Yesu le keɛ ni ge, w'a buuri lo kee piige ki ni, ²⁴ na baraga taha Kile na, na wu kegi kegi na kan wu kalaapiire ti mu, na jo: «Ne ce puuro ti wa te, yee wuu na t'a kan. Y'a le pyi kɔnhɔ yi funyɔ di da dun ni na kaa ni.» ²⁵ Ba p'a li xo we, a wu ɛzen|ɛzen tige loho ceɛgbuu li be lo kan pu mu, na jo: «Kile ya kariɛɛge ɔmɛɛ nivonɔ lemu lo sipyii mu ne shishan baraga ni ge, lee li wa me ke ɛzen|ɛzen tige loho ke. Yi ba da ki gba tuun beeri ni, yi ki gba kɔnhɔ yi funyɔ di do ni na kaa ni.» ²⁶ Wee tuun wu ni, tuun beeri ni yee ya wee buuri we li, na kee ɛzen loho ke gbuu ge, Kafɔ wo xu wu keree yee ya yu lee funɔ ni, fo wu ga guri pa sanha.

²⁷ Lee wuu na sipya sipya w'a wee buuri we li, na kee loho ke gba gbagana la na lemu ya baraga tɛri Kafɔ mege na-e ge, weefɔ ya jaagi shan wuye na Kafɔ ce puuro te, ni wu shishan pu shizhaa na. ²⁸ Lee wuu na, wa beeri ya yaa na fenhe wu zo wu noho wolo wii, wee tuun wu ni wufɔ di na wee buuri we li, wu kee loho ke gba. ²⁹ Lee be we, sipya wemu w'a wee buuri we li, na kee loho ke gbuu, na ta kori wemu wu ne yi na Kafɔ ce puuro ti shizhaa na ge, wufɔ di ya wee jate we, kiiri weefɔ ya

shan wuyɛ ɲuɲɔ ni ni wee buuri we li, ni kee lɔhɔ ke gba ni. ³⁰ Lee l'a shɛɲɛhɛmɛɛ pye pii na yá, pii fanha d'a xɔ yee ni. Lee l'a pii pye p'a xu be yee ni. ³¹ Wee bu fɛnhɛ wù zɔɔɔ pu nɔhɔ wolo wii ɲaha na, Kile wo kiiri wu da do nige wèe ɲuɲɔ ni wɛ. ³² Ga Kafɔɔ ya kiiri kɔɔn wèe na, na wèe kuuni, kɔnhɔ kiiri ganha ba she binne do wèe ɲuɲɔ ni ni kɔɲɔ ke wo sipyii pusamaa ni wɛ.

³³ Ayiwa na cebooloo, lee funɲɔ ni yi ba da yiye pinne y'i Kafɔɔ wo fɛfɛere yalige ki li, y'a yaa na yere yiye sige. ³⁴ Xuugo ba da k'a shɔ wa ni, wufɔɔ wu li wu puga wu na w'a ma; kɔnhɔ yi ganha bu da da yiye pinneɛ, yi da kiiri shaan yiye na wɛ.

Ayiwa, neye pyaa ki ba nɔ wà yi yíri tuun wemu ni, ne na keree kisaɲaa ɲaha shɔɔnri.

Loolodahaa kiimu Fɛfɛere Munaa l'a gaan ge

12 ¹ Ayiwa na cebooloo, Fɛfɛere Munaa l'a loolodahaa kiimu kaan ge, ne funɲɔ ki wa y'i kee keree cɛ yi fiinɲɛ. ² Yeeyɛ pyaa k'a li cɛ na jo tuun wemu ni yee di bye yee sanha Kile cɛ-ɛ ge, yee bi yiye yaha yapɛrɛɛ keɲɛ ni, na daha ki nɔhɔ ni, na ta ɲɔ di wa be kee yapɛrɛɛ kii mu k'a yu wɛ. ³ Lee wuu na n'a yi yu yi mu, y'i li cɛ na jo Kile Munaa ɲɛ sipya wemu ni ge, weefɔɔ da ga já jo na Yesu wu laɲi wɛ. Fɛfɛere Munaa bu bye li ɲɛ sipya wemu be ni wɛ, weefɔɔ be da ga já jo na Kafɔɔ wu ɲɛ Yesu wɛ.

⁴ Loolodahaa tuuyo ɲiɲɛhɛyɛ yi wa wà, ga Fɛfɛere Munaa nigin l'a ki beeri kaan. ⁵ Labye wemu l'a gaan wèe mu ge, wee labye we tuuyo y'a ɲɛhɛ, ga wu beeri di byi Kafɔɔnumɔ we mu. ⁶ Kapyegeɛ kii tuuyo be d'a ɲɛhɛ, ga Kilenumɔ we w'a ki sefɛere kaan wù beeri nigin nigin wu wù na byi.

⁷ Fɛfɛere Munaa l'a liye shɛɛ ni loolodahaa ni, l'a kiimu kaan wèe mu ge, kɔnhɔ wa beeri di da sipyii pu beeri mago ɲɔgi. ⁸ Lee Munaa le li ma se kan wa mu wu na fungɔngɔ fɛere jomɔ yu, lee Munaa le ninunɔ na ba se kan wa betii mu wu na laɲɛ jomɔ yu. ⁹ Lee Munaa le ninunɔ ma ba wa wo n'a daa pye w'a peɛ fo xuuni; lee ninunɔ na ba sefɛere kan sanha wa be mu wu na yama fɛɛ cuuɲɔ. ¹⁰ Fɛfɛere Munaa li ma sefɛere kan wa mu wu na kakanhaɲaa pyi; na sefɛere kan wa mu wu na Kile tuduro yu. L'a se kan wa be mu sanha wu na munaakuuɲɔɔ kii wo kapyegeɛ cɛni na zhɔɔnri Fɛfɛere Munaa li wogoo ki ni. L'a ba sefɛere kan watii be mu wu na shi watii jomɔ yu wu sanha dee pemu jo ɲa wɛ; na sefɛere kan wa be mu sanha wee na ganha na pee jomɔ pe kɔri yu. ¹¹ Ga Fɛfɛere Munaa nigin we, lee li wa kii keree kii beeri pyi li yɛ. Lee li wa kii loolodahaa kii beeri kaan, wa beeri ni ma wuu, na be ni liye pyaa jidaan ni.

N'a daa fɛɛ pu bæri ya ɲeri pye ceepuuro nigin

¹² Ayiwa, sipya ceepuuro, nigin ti ɲɛ tii; ga ti yatɛnyɛ d'a ɲɛɛ. Wee tuun wu ni, ceepuuro yatɛnyɛ ni yi ɲɛɛgana bæri, ba yee wa mɛ ceepuuro nigin wɛ, wɛɛ piimu pu wa ni Kirisa ni kariɲɛɛge ni ge, mu li wa wɛɛ bɛ mu. ¹³ Bani Fɛfɛrɛ Munaa nigin ni wɛɛ bæri ya batize, na binne na bye ceepuuro nigin. Ma Yawutu la, ma Gireki la, ma bulo la, ma shiin ɲɛ maye wo la, wɛɛ bæri p'a Fɛfɛrɛ Munaa nigin wɛ ta.

¹⁴ Ayiwa, ceepuuro ya yàa ni yatenge nigin ni wɛ, ga yatɛnyɛ ɲiɲɛɛyɛ ni t'a yàa. ¹⁵ Tɔɔɔ bu jo na ba ni kee di wa keɲɛ wɛ, wee tuun wu ni na kee ɲiɲɛ wa ceepuuro ti ni wɛ, lee na ki ɲiɲɛ kɔn wolo ceepuuro ti yatɛnyɛ yi ni ya? ¹⁶ Niwii bɛ bu jo na ba ni lee di wa ɲii wɛ, wee tuun wu ni na lee ɲiɲɛ wa ceepuuro ti ni wɛ, lee na li ɲiɲɛ kɔn wolo ceepuuro ti yatɛnyɛ yi ni ya? ¹⁷ Sipya ceepuuro bæri da bi bye ɲii yɛ nigin, dii wu bi da da nuri wɛ? Kelee ti bæri da bi da niwii yɛ na, dii wu bi da da nugo nuri wɛ? ¹⁸ Ga li can koo ni, Kile ya ceepuuro yatɛnyɛ yi bæri nigin nigin le ti ni, na bɛ ni wuyɛ pyaa ɲidaan ni. ¹⁹ Ceepuuro ti bæri da bi da yatenge nigin yɛ na, ta ti bi da bye mɛ sanha ceepuuro? ²⁰ Lee wuu na ceepuuro yatɛnyɛ y'a ɲɛɛ, ga ceepuuro te di ɲɛ nigin yɛ pe.

²¹ Lee wuu na ɲii da já keɲɛ pye: «Nɛ yaaga wa mu ni wɛ.» ɲuɲɔ bɛ di da já tɔɔɔ pye: «Nɛ yaaga wa yee ni wɛ.»

Ceepuuro yatɛnyɛ ya yiye keɲɛ sogoo

²² Li can koo ni, yatɛnyɛ yemu wɛɛ ya wii ceepuuro ni jo yee wo baraga k'a xɔ fo xuuni ge, yee bɛ wo kanɔɔ li ɲɛ wà. ²³ Ceepuuro ti yatɛnyɛ yemu wɛɛ ya wii na jo yi ɲɛ yaaga-ɛ ge, yee wɛɛ ya gemɛɛ xuuni na toro yisaya tàan. Yemu yi ɲɛ shiige woyo ge, na baraga ɛri yee na na toro yisaya tàan. ²⁴ Yemu ɲɛ shiige woyo wɛ, wɛɛ ya kee baraga ke tuugo ɛri yee na wɛ. Lee yaagana le na Kile ya ceepuuro yatɛnyɛ yàa, yemu yi ɲɛ baraga baa ge, kɔnhɔ wɛɛ di da baraga ɛri yee na xuuni. ²⁵ W'a lee pye mu kɔnhɔ ceepuuro ti yatɛnyɛ ya shishiin ganha bu da waa laha ya na wɛ; ga yi bæri di binne, y'i da yiye keɲɛ sogoo. ²⁶ Ceepuuro ti yatenge ka ba gana, yatɛnyɛ yi bæri yi da binne da gana ni kee ni. Yatenge ka bu pɛɛɲɛ ta, yatɛnyɛ yi bæri yi da binne funɲɔ taan ni kee ni.

²⁷ Yee bæri p'a pinne na bye Kirisa wo ceepuuro. Yee bæri nigin nigin wu ɲɛ wu ceepuuro ti yatɛnyɛ ya. ²⁸ Lee tɛɲɛgana li na Kile ya pii tɛɲɛ Egilizi wu ni wu labye wu kaa na. Pu nizhiilee ɲɛ Kirisa wo tudunmɔɔ, pu shuun wuu ɲɛ piimu p'a nuri Kile ɲɔ na na dorogo ge, pu taanri wuu ɲɛ karamɔɔɔɔ; lee kadugo na a wu sefɛrɛ kan pii mu pu na kakanhaɲaa pyi, na sefɛrɛ kan pii mu pee na yama fɛɛ cuuɲɔ, na se kan pii mu pu

na pusamaa teri, na pii pye nahagbaa fɛɛ, na sefɛɛre kan pii mu pu na shi watii jomɔ yu pu sanha dee pemu jo na wɛ. ²⁹Ta l'a yaa pu bɛeri pu pye Kirisa wo tudunmɔɔ? L'a yaa pu bɛeri p'a nuri Kile ɲɔ na p'a dorogo ya? L'a yaa pu bɛeri pu pye karamɔɔɔɔ ya? Ta pu bɛeri mu sefɛɛre ya kan p'a kakanhanjaa pyi? ³⁰Ta pu bɛeri mu sefɛɛre ya kan p'a yama fɛɛ cuuɲɔ? Ta pu bɛeri mu sefɛɛre ya kan p'a shi jomɔ patii yu? Ta pu bɛeri mu sefɛɛre ya kan p'a pee shi jomɔ pe kori yu?

³¹Ayiwa, loolodahaa kiimu wo tayerege k'a pele xuuni ge, y'a kee kaa kilee. Ga kaa lemu li wa kii bɛeri naha na ge, nime n'a da lee she yi na.

Taanɲɛɛge

13 ¹Ayiwa, li ɲɛɛ da nago ne sipyii pu bɛeri wo shi jomɔ pe ce na yu, na melekeɛ pu be wo pu ce, taanɲɛɛge di ɲɛ ne ni wɛ, ne jomɔ pu je ya yaaga be ɲɔ wɛ. Ne ɲeri maga, kelee yatinɲɛ, na tunmɔ ye yeege. ²Ali ne ɲɛɛ da bi kafila nuri Kile ɲɔ na na dorogo; kelee kanmɔɔɔɔɔ kii bɛeri wo laje, ni ceme pe bɛeri wo sefɛɛre ya kan ne mu; kelee ne n'a daa wu baraga ya pele fo na faaboboɔ kɔɔngi na leri yi tayahana ni, na ta taanɲɛɛge di ɲɛ ne ni wɛ, ne ɲɛ yafiin be wɛ. ³Ali ne ɲɛɛ da na keɲɛ yanmuyɔ bɛeri loolo la baa fɛɛ na, na sɔɔ na na ceepuuro ti be kan pu sɔrogo be, taanɲɛɛge bye k'i ɲɛ ne ni wɛ, lee la shishiin ya yaaga ɲɔ ne na wɛ.

⁴Taanɲɛɛge luu ya mara, taanɲɛɛge ya saama pyi, ɲɛɛɛn ɲɛ taanɲɛɛge ni wɛ, taanɲɛɛge ya ɲɔsanga pyi wɛ, taanɲɛɛge ya tabaara pyi wɛ, ⁵taanɲɛɛge ya shiige kaa pyi wɛ, taanɲɛɛge ya kiyɛ kuduun shaa wɛ, taanɲɛɛge luu ya yiri tɔvuyo na wɛ, taanɲɛɛge ɲɛ ni funguunɔ ni wɛ, ⁶taanɲɛɛge ya fundanga pyi katiibaagaa shizhaa na wɛ, ga can keree na k'a fundanga pyi, ⁷taanɲɛɛge ya keree bɛeri yafani, taanɲɛɛge ya daa sipyii na keree bɛeri ni, taanɲɛɛge fungɔngɔ ya leri ki tadaɲa na wɛ, taanɲɛɛge ya keree bɛeri soro.

⁸Taanɲɛɛge ya xhuu bada wɛ; piimu pu wa nuri Kile ɲɔ na na dorogo ge, lee na ba xhɔ; shi jomɔ patii wo loolodahaa ki na ba xhɔ; ceme pu be na ba xhɔ. ⁹Bani wɛɛ wo ceme pu ɲɔ ya ta fa wɛ, jomɔ pemu be wɛɛ ya nuri Kile ɲɔ na na dorogo ge, wɛɛ di ya pu be bɛeri taa wɛ. ¹⁰Ga lemu wo ɲɔ k'a fa ge, lee ba ba caɲa kemu, lemu li ɲɛ li ɲɔ ya fa-ɛ ge, lee na xhɔ.

¹¹Tuun wemu ni ne bi bye nɔhɔcɛɛre ge, ne jomɔ yoo, na fungɔngɔ yoo, na keree naha cɛgana yoo, kii bɛeri bi bye nɔhɔpiire wogoo. Ga ba ne pa le wɛ, keree kiimu bɛeri ki ɲɛ nɔhɔpiire wogoo ge, a ne kee bɛeri ɲɔ yaha. ¹²Ali nime be ni, keree kiimu wɛɛ ya ɲaa ge, wɛɛ ya ki bɛeri taa na ɲaa wɛ. Ki ɲɛ kanna jaawiige ni wɛɛ ya ki wii, na bye wɛɛ ya ki bɛeri ɲaa wɛ. Ga caɲa nii la wa ma, wu na ba kee keree ki ɲa naha ni naha. Ali niɲaa

be ni, keree kiimu ne ce ge, ki no ya fa we. Ga cana jii la wa ma, ne na ba keree ki beeri ce fo na no ki tshene na, ba Kile ya ne ce me we.

¹³ Ayiwa, kii keree taanri we, kii k'a kori yaha nime: n'a daa feere, ni tadarja, ni taanpreege. Ga ki beeri wo nigbo di je taanpreege.

Kile Munaa li wo loolodahaa k'a yaa na pu beeri mago jigi

14 ¹ Ayiwa na cebooloo, lee wuu na y'a yaa yi fenhe taanpreege sha keree beeri naha na! Fefere Munaa l'a loolodahaa kiimu kaan ge, yi da kee be shaa! Ga na nuri Kile no na na dorogo wo loolodaa le, y'a lee shaa xuuni. ² Wemu ba shi watii jomɔ* yu, weefɔ ya yu ni sipyii ni we, ga Kile ni wu ma yu. Keree kiimu wu ma yu Fefere Munaa li gbɔɔɔ ni ge, kee ma nmɔhɔ, bani wa shishiin ya ki ceni we. ³ Ga wemu ba kafila nuri Kile no na na yu, sipyii ni weefɔ ma yu, kɔnhɔ pu da se naha na n'a daa wu ni, samɔhɔɔ di da jin pu ni, pu da lopine taa. ⁴ Wemu ba shi watii jomɔ yu wuyɛ nigin wo n'a daa weefɔ ya luu na se nahagbaa na. Ga wemu ba kafila nuri Kile no na na yu, n'a daa fee pu beeri wo n'a daa wu weefɔ ma luu na se naha na. ⁵ Ne funjo ki wa Kile di se kan yi beeri mu, y'i ja y'a shi watii jomɔ yu. Ga lemu l'a dan ne ni sanha na toro lee be taan ge, lee li wa me jo Kile wu se kan yi mu yi da nuri wu no na y'a dorogo sipyii mu. Bani na kafila nuri Kile no na na yu, lee kanɔɔ ya pele na toro shi jomɔ patii wo jo taan. Fo pee shi jomɔ pe kori bu jo, p'i na ja she ni Egilizi wu n'a daa wu ni naha na.

⁶ Ayiwa na cebooloo, ne bu she yee yiri nime we ni, ne di ya she Kile wo kashɛ la paari yee mu we, ne di ya Kile wo laje watii keree jo yee mu we, ne di ya jomɔ pa logo Kile no na na torogo yee mu we, ne di ya she yee kalaa we; ga fo na shi jomɔ patii yu yee mu, leke ne di da no yee na lee funjo ni we? ⁷ Wu naha sheshere lo yatinye ya na, sibene* kelee koni: Mɛheɛ ki bye k'i ya yu ki jogana na we, dii wa da bye wu li ce na le jegulo le li wa sibene li mɛɛ le, kelee koni wu mɛɛ li we? ⁸ Maga kemu pu ma wi kashɛnmuu pu na gbegele foro ge, kee maga ke bye k'i ya wi ki wigana na we, kashɛnmɔ weke w'i da gbegele we? ⁹ Mu li wa yee be mu. Jomɔ pe yee ya giin di jo ge, yee ba pee yu shi jomɔ patii ni, dii sipya di da bye wu pee kori ce we? Pee jomɔ pe ya jeri ba kafɛge je we. ¹⁰ Shi jomɔ tuuyo nipheye yi wa konjo ke na, ga yi beeri di wa ni kori ni. ¹¹ Ga sipya watii ba yu ni ne ni shi watii jomɔ ni ne di ya pee nuri we, wemu w'a yu ni ne ni ge, ne jeri weefɔ mu nabun, a weefɔ be di jeri ne mu nabun.

* **14:2 Shi watii jomɔ:** Pee je shi jomɔ pemu ma m'a yu Kile wo sefere ti funjo ni ma di sanha dee pu jo ja-e ge. Pu na ja bye jije ke wo shi jomɔ kelee meleke wo jomɔ.

* **14:7 Sibene:** Lee je faan.

¹² Ayiwa, ba ni yee di wa Fefɛere Munaa li wo loolodahaa ki la pyi, wee tuun wu ni, kiimu k'a se ni Egilizi ni nahagbaa na ge, y'a kee shaa yi kee ta xuuni. ¹³ Lee wuu na wemu ba shi watii jomɔ yu, weefɔɔ ya yaa w'a Kile jɛeri kɔnhɔ wu jà w'a pee jomɔ pe kɔri yu. ¹⁴ Bani ne ba Kile jɛeri shi watii jomɔ ni, ne zɔ wu ma bye jɛerege ki na, ga jomɔ pe ne yu ge, ne fungɔngɔ ke di ya labye pyi pee shizhaa na wɛ. ¹⁵ Wee tuun wu ni ne di da leke pye wɛ? N'a da Kile jɛeri ni na zɔ wu ni, ga n'a da wu jɛeri ni na fungɔngɔ ki be ni. N'a da Kile masɔŋɔ yoyo cee ni na zɔ wu ni, ga ne na da yi cee ni na fungɔngɔ ki be ni. ¹⁶ Lee kaa be wɛ, mu ba baraga teri Kile na shi jomɔ patii ni, wemu wu jɛ wà sipyiire ti ni wee ya pee jomɔ pu nuri-i ge, dii wee di da jà «Amiina» jo mu Kile-jɛerege ki na wɛ? Bani ye mu ya yu ge, wu ya yi cɛ wɛ. ¹⁷ Ali na mu Kile-jɛerege ki ta k'a jɔ be, ki ya yaaga be le wee wo n'a daa wu ni wɛ.

¹⁸ Ne shi jomɔ patii niɲeheme yu ali na toro yee tãan, ne baraga taha Kile na lee wuu na. ¹⁹ Ga n'a daa fɛe pinnere ni, jɔɲii kaguro wemu jaha ya cɛ ge, na kee k'a ye taga sipyiire ti kalaa, ne lee funɲɔ lɔ na toro jɔɲii kabɔfoŋɔ ke (10.000) jo tãan shi jomɔ patii ni pemu jaha ya cɛ-ɛ ge.

²⁰ Na cebooloo, yi ganha ba yi funyɔ kɔɔn ba nɔhɔpiire jɛ-ɛ wɛ. Kakuuyo shizhaa na kunni y'a yaa na pye ba pubinɲee jɛ wɛ. Ga funzhaga shizhaa na y'a yaa yi pye sipyileye. ²¹ L'a ka Kile Kafila wu ni na:

«Shi watii wo jomɔ ni n'a da ba jo ni we shi we ni.

Nabuun jɔyɔ na n'a da ba jo ni wu ni.

Ga lee be na p'a da ba ne jomɔ pu logo wɛ.

Kafɔɔ w'a jo mu.»*

²² Lee wuu na, na yu shi watii jomɔ ni, piimu jɛ Kiriceen wɛ, Kile wo jaha sheshɛere ti jɛ tere pee mu, t'i jɛ jaha sheshɛere n'a daa fɛe mu wɛ. Ga na kafila nuri Kile jɔ na na yu sipyii mu, tee jɛ Kile wo jaha sheshɛere n'a daa fɛe mu, ga piimu jɛ Kiriceen wɛ, t'i jɛ jaha sheshɛere pee mu wɛ.

²³ Yiye pyaa be ki li wii ge! Yee egilizi wu sipyii pu beeri bu puyɛ pinne, yee beeri ba shi watii jomɔ yu, a piitiilee di nɔ yee ta yee na pee yu, kelee piimu jɛ Kiriceen wɛ, pee ya nɔ yee ta mu, ta pu da jo na yee beeri jɔɲmogoo k'a yiri wɛ? ²⁴ Ga yee beeri ba jomɔ nuri Kile jɔ na na dorogo. Wemu jɛ Kiricen wɛ, a wee wa di nɔ wà, kelee sipya watii. Yemu w'a nuri yee jɔ na ge, wu zɔ wu na wu jaagi yee na. Pee jomɔ pe na ba kiiri kɔn wu na! ²⁵ Keree kiimu beeri k'a ŋmɔhɔ wu funɲɔ ni ge, kee beeri na zhee kpeenge na. W'a nuguro sin, na wu jaha buri, na Kile peɛ, na jo: «Can can na Kile wa ni yee ni.»

* 14:21 Ezayi 28:11-12; Duterenɔme 28:49

Keree ki bæri ya yaa na zhɔɔnri ki shɔɔnrigana na

²⁶ Ayiwa na cebooloo, y'a yaa y'a lemu pyi ge, lee li wa mɛ. Yi ba yiye pinne, Kile-pɛɛɛ kelee wu masɔɔ yogo bu da wa mu, wu ki cee. Jomɔ bu da wa mu di daga pusamaa kalaa, wu pu jo. Kile bu da w'a kashɛ she wa na, wufɔɔ bɛ wu lee jo. Kile bu da w'a shi watii jomɔ she wa na, wufɔɔ wu pee jo. Wa bɛ bu da na da jà pee jomɔ pe kɔri jo, weefɔɔ bɛ wu pee jo. Ga ki bæri ya yaa k'a byi kɔnhɔ n'a daa fɛɛ pu da se naha na n'a daa wu ni. ²⁷ Li bu da pu na da shi watii jomɔ jo, sipyii shuun kelee taanri yɛ w'a yaa na pee jo nigin nigin na. Wa betii di da wà weefɔɔ di da pee jomɔ pe kɔri yu! ²⁸ Wa bye wu ya ta wemu na jà da pee jomɔ pu kɔri yu wɛ, wee tuun wu ni piimu pu nɛ ni pee jomɔ pu wo loolodahaa ki ni ge, pee ya yaa na cari puyɛ na. Wa ba da wu wo jo, wu pu jo wuyɛ funɔɔ ni wu ni Kile ni, wa ganha bu da wu wo mujuu li yeege nige sipyiiire ti tɛ ni wɛ.

²⁹ Piimu p'a kafila nuri Kile nɔ na na yu ge, pee ba da jo, pu shuun kelee pu taanri yɛ wu jo, pusamaa di niwegee shan ni pee woyo yi ni, p'i yi suguri. ³⁰ Ga Kile bu kashɛ la she sipyitɛɛnge ka na, wemu w'a bi yiri yere na yu ge, weefɔɔ ya yaa wu cari wuyɛ na. ³¹ Yee bæri na jà da nuri Kile nɔ na na dorogo nigin nigin, kɔnhɔ pu bæri di kalaa ta, samɔhɔɔ bɛ di jé pu ni. ³² Kile ya lee loolodaa le kan sipyii piimu mu p'a nuri wu nɔ na p'a dorogo ge, se wa pee sipyii pii ni pu jà kuu puyɛ mu. ³³ Bani Kile ya ta pye kawuriye Kile wɛ, ga nanɛɛ Kile wu nɛ wii.

Ayiwa, ma na jo ba li wa fɛfɛɛɛ sipyii pu wo egilizii pu bæri ni wɛ, ³⁴ yi ba yiye pinne, cɛɛ pu ya yaa pee p'a jomɔ luu p'a yu wɛ. Li ya saha pee p'a yu egilizi wu funɔɔ ni wɛ. P'a yaa pu puyɛ tirige ma na jo ba Kile wo saliya nɔmɛhɛ k'a yi yu wɛ.* ³⁵ Pii ba giin p'i kaa la yegɛɛ pye p'i li naha cɛ, peefɛɛ pu pu namaa yege lee kaa li na deeye ni. Li ya saha cee wu yiri w'a yu n'a daa fɛɛ pinnerɛ ni wɛ.

³⁶ Wee tuun wu ni ta yee yiri Kile Kafila w'a yiri? Kelee ta yee yɛ na w'a da? ³⁷ Wa ba wuyɛ wii na jomɔ wee ya nuri Kile nɔ na na yu, kelee na Fɛfɛɛɛ Munaa l'a loolodaa la kan wee mu, weefɔɔ ya yaa wu li cɛ na ye nɛ yu ge, na Kafɔɔ wo nɔmɛhɛ ki nɛ kii. ³⁸ Ga wufɔɔ bu bye w'i ya sɔɔ pe jomɔ pe na wɛ, yi bɛ ganha bu wufɔɔ jate wɛ!

³⁹ Ayiwa na cebooloo, y'a yaa y'a kaa lemu shaa xuuni ge, lee li wa mɛ. Na jomɔ nuri Kile nɔ na na dorogo sipyii mu. Wa bɛ ba yu shi watii jomɔ ni, yi ganha bu weefɔɔ bɛ naha kɔn wɛ. ⁴⁰ Ga yi da keree ki bæri pyi ki kace na, ki bæri di da byi k'a se ki pyegaɔaa na.

* 14:34 Zhenezi 3:16

Yesu nixhugo ki je je keree

15¹ Ayiwa na cebooloo, ne Kile Jozaama pemu jo yee mu ge, pee pemu na yee ya sɔɔ na gori yaha pu ni ni lowaa ni ge, n'a yi funyo tirige pee na sanha. ² N'a yi kalaa pu ni kalaagana lemu na ge, yi ba pu koro jaari na sahani ni lee kalaagana li ni, yi na juwuuro ta pu baraga ni. Li ba foro lee ni, yi na yi wo n'a daa wu pye tawaga ni.

³ Neye pyaa ya kalaa wemu ta wee di je kalaa wu jugboho ge, wee ni ne fenhɛ yee kalaa. Wee wu wa mɛ. Wɛɛ wo jurumu wuu na Kirisa ya xu ma na jo ba l'a ka Kile Kafila wu ni wɛ. ⁴ A p'i wu le faɲa ni. Wu caxhugo canja taanri wogo ki na, a wu je na foro xu ni ma na jo ba l'a ka Kile Kafila wu ni wɛ. ⁵ Wu nipeɲɛ na, w'a wuye she Pyɛeri na, lee kadugo na na wuye she wu tudunmɔɔ ke ni shuun wu na. ⁶ Lee kadugo na, cebooloo n'a daa fɛɛ piimu ya wu pinne ja shiizhan ge, pee ya jehe sipyii xhuu kaguro (500) na. Pee nipehemɛɛ wa sanha jii na nijaa we be ni. Ga pii wa xu pu ni. ⁷ Lee kadugo na sanha, a wu wuye she Yakuba na, na wuye she wu tudunmɔɔ pu beeri na.

⁸ Lee beeri kadugo na, a wu wuye she ne Pɔli be na, ne wemu wu je ba pya je wɛ, wemu w'a se na ta wu laa ya lɛ-ɛ ge. ⁹ Bani ne wu je Kirisa wo tudunmɔɔ pu beeri nifenhɛfenhɛ. Ne bi yaa be yere p'a na pyi Kirisa wo tudunmɔ wɛ, bani ne Kile wo n'a daa fɛɛ pu kanha shen xuuni. ¹⁰ Ga sipya wemu ne je ge, Kile wo niime wu gbɔɔɔ ni ne ja pye wee sipya we. Wee niime we Kile ya kan ne mu ge, wu ya ta pye la jɔbaa wo bada wɛ. Bani ne na ja jo ne labye pye na toro Kirisa wo tudunmɔɔ pusamaa beeri taan. Ga neye pyaa wo fanha kaa ya lee pye wɛ. Kile wo niime wemu wu je ni ne ni ge, li can koo ni wee w'a lee pye. ¹¹ Lee wuu na, w'a pye ne yoo, li shiin ya pye Kirisa wo tudunmɔɔ pusamaa yoo, lee yerenunɔ le wɛɛ wa byi, lee na yee di wa da.

N'a daa fɛɛ pu nixhuyo yi wo je wu keree

¹² Ayiwa, wee tuun wu ni wɛɛ bi je na lee yere li pyi na jo Kirisa ya je na foro xu ni, naha na pii di wa yu yee ni sanha na xupɛɛ da ba bye jiga na-ɛ wɛ? ¹³ Xupɛɛ bu da li da ba bye can na wɛ, wee tuun wu ni Kirisa ye pyaa ki be ya ta je na foro xu ni shiin wɛ. ¹⁴ Li shiin bi je mu can na, na Kirisa ya ta je na foro xu ni wɛ, wee tuun wu ni juɲɔ je wɛɛ wo yere li na wɛ; a yee wo n'a daa wu be di bye juɲɔ baa. ¹⁵ Na fara lee na, ni xupɛɛ li da ba bye kunni wɛ, kafeɲɛ wɛɛ ya deri Kile na, bani wɛɛ wa yu na w'a Kirisa je na yeege xu ni, na ta w'i ya lee pye wɛ. ¹⁶ Bani xuu pu bu da pu da ba je jiga na kunni wɛ, wee tuun wu ni Kirisa ye pyaa ki be ya ta je na foro xu ni shiin wɛ. ¹⁷ Li shiin bi ta nago Kirisa ya je wɛ,

wee tuun wu ni yee wo n'a daa w'a pye nuṅṅ baa, a yi jurumu wu be di nṅṅ kori yaha yi nuṅṅ ni. ¹⁸ Na fara lee na n'a daa fee piimu beeri p'a xu, na pu yaha Kirisa nṅṅ ni ge, pee beeri ya piin fo wà. ¹⁹ Wèe bi ta wèe ya Kirisa pye wù tadaṅa ke koṅṅ ke wo piifèere te ye nigin wuu na, wee tuun wu ni wèe pu ṅe ke koṅṅ ke wo sipyii pu beeri wo naa fee.

²⁰ Ga li can koo ni Kirisa ya sii ṅe na foro xu ni. Kile ya wu ṅe, piimu p'a xu ge, na wu pye pee wo shenshiime, na li shee na pee be na ba ṅe na foro xu ni. ²¹ Bani ba xu ya jé koṅṅ puga shen nigin keṅe kurogo we, mu xupene li be ya pye shen nigin keṅe kurogo. ²² Ba sipyii pu beeri ya xhuli pu ni Adama wo kariṅeege ki funṅṅ ni we, mu sipyii pu beeri da ba ṅe pu ni Kirisa wo kariṅeege ki funṅṅ ni. ²³ Ga wa beeri ni wu wuu tuun wu wa, wa wuu beeri ni li koro. Kirisa w'a pye li shenshiime, lee kadugo na piimu pu ṅe Kirisa wuu pu ge, wu ga ba caṅa kemu, pee be na ṅe. ²⁴ Lee kadugo na taaxṅṅ li na nṅ. Kirisa na ba nuṅṅ fèere ti beeri, ni fanha ki beeri, ni sefèere ti beeri kyèegi wee tuun we ni, na saanra ti kan To Kile mu. ²⁵ Bani li waha l'i waha, Kirisa ya yaa na saanra ti pyi fo Kile ba she wu pèen pu beeri tirige le wu tṅṅṅ nṅṅ ni. ²⁶ Pen wemu wu ṅe kurogo wo wu ge, wemu na ba gyèegi pèen pu beeri kadugo y'iri ge, wee ṅe xu. ²⁷ L'a ka Kile kafila wu ni na: «Kile ya yaṅmuyṅ yi beeri tirige le wu tṅṅṅ nṅṅ ni.»* Ga li na ka na Kile ya yaṅmuyṅ yi beeri tirige le wu tṅṅṅ nṅṅ ni, lee wa li shee na yaṅmuyṅ yemu beeri Kile ya tirige na le Yesu tṅṅṅ nṅṅ ni ge, na Kile ye pyaa be niṅe ki ṅe yee ni we. ²⁸ Yaṅmuyṅ yi beeri ba ba dirige le Kirisa tṅṅṅ nṅṅ ni tuun wemu ni; wee tuun wu ni, Kile wemu w'a yaṅmuyṅ yi beeri tirige le Jafṅṅ wu tṅṅṅ nṅṅ ni ge, Jafṅṅ wu be na wuye tirige wee mu. Lee funṅṅ ni Kile na bye yaṅmuyṅ yi beeri nuṅṅ ni.

²⁹ Ayiwa, li bu da nago xupene da ba bye jiga na we, wee tuun wu ni, piimu p'a puye batizeni xuu wuu na ge, pee di da ba naha ta lee ni we? Li bu sii ta nago xupene da ba bye bada we, naha na sipyii di puye kaan pu na batizeni xuu mu we? ³⁰ Wèeye pyaa kii be do? Ni xupene da ba bye we, naha na wèe be di wùye leni farati keree ni tuun beeri ni we? ³¹ Caṅa caṅa ne na she naye le xu kpaan ni. Can wu ṅe wii na cebooloo, lemu na ne ye yu yee mu ge, lee li wa me. Wù Kafṅṅ Yesu Kirisa wo kariṅeege ki funṅṅ ni, yee p'a ne wo nuṅṅ ki yirige. ³² Ne pèen piimu pu bye ne feni ba yacoyo ṅe we, Efese kulo li ni ge, zhaanra temu ne le ni pee ni ge, li bu da kanna sipyii ye wo ṅeṅaa na ne lee pye, leke lee di da ba ṅṅ ne na we? Xupene bu da li da ba bye we, wee tuun wu ni: «W'à li, wù da gbuu, bani jiga na w'à da xhuu.»* ³³ Yi ganha ba yiye faanna-e de! «Karipii niguumṅ w'a zṅsaama kyèegi.» ³⁴ Yi fungṅṅṅ ta sanha, y'i jurumu wu ṅṅ yaha, lee

* 15:25-27 Zabururu 110:1; Zabururu 8:7 * 15:32 Ezayi 22:13

l'a saha! Bani pii wa wà yee te ni, pee ya Kile ce we. Ne ye yu yi mu, kònho y'i li ce na yeeye pyaa wo shiige ki wa kere.

N'a daa fæe pu wo ceepuuro nivɔɔ ti keree

³⁵ Ga wa na ba yege na xuu p'i da ba ñe ñegana leke na we? Na ceepuuro teke tuugo ki da ba bye pu mu we? ³⁶ Yee ñe fungonyɔ baa fæe de! Ma bu yashi nugi, wu ya fɔnhɔ we, wu da ga fin we. ³⁷ Ma bu yashi le ñiñe ni, shinma tuugo kemu wu ma ba bye ge, ma ñe ma da kee shinma tuugo ke wo shinma kaña nugi we. Ga kee shinma tuugo ke wo shinma pile ma ma nugi. Li na já bye kalapile, kelee yaaga katii wo pile. ³⁸ Shinma tugo kemu k'a taan Kile mu ge, w'a li fin na pye kee shinma tuugo ke wo tige. Kile ya yashi we bæeri pye wa bæeri ni wu tuugo tige. ³⁹ Ali ñii yañmuyɔ ye ye pyaa be, yee be wo ceexaara ti ñe nigin we. Sipya ceexaara ñe ti ye, yapɔɔɔ be wo ceexaara ñe ti ye, shazheere ceexaara ñe ti ye, fyaa be ceexaara ñe ti ye. ⁴⁰ Ya be ñe wà fugba yañmuyɔ, ya be di ñe wà ñiñe yañmuyɔ. Ga fugba yañmuyɔ ye, yee wo saana li ñe li ye, ñiñe yañmuyɔ ye, yee be wo saana di ñe li ye. ⁴¹ Caña ke wo saana le wa li ye, yeñe ke wo saana le wa li ye, wɔɔɔ ki be wo saana le wa li ye. Ali wɔɔɔ kiyè pyaa be wo saana li ñe nigin we.

⁴² Mu shiin xupene li be di wa. Sipya ceepuuro ti ñe ba shinma pile ñe we, ti bu le ñiñe ni t'a fɔnhɔ. Ga ti ba ñe, ti da vɔnhɔ nige we. ⁴³ Ceepuuro ti ma le ñiñe ni na ti ta ti ñaha ya kolo, ti fanha be d'a xɔ, ga ti ba da ñe, t'a ñe ni baraga ni. Ti ba da le ñiñe ni, fanha ñe ma bye ti ni we, ga ti ba da ñe, t'a ñe ni baraga ni. ⁴⁴ Ti ba da le ñiñe ni, sipya ceepuuro nidiire ti ma bye tii, ga ti ba da ñe, Kile Munaa na jé ti ni. Ba l'a fiinñe na jo sipya ceepuuro nidiire wa wà we, mu shiin li wa na jo Kile Munaa ya ceepuuro nivɔɔ temu be kaan ge, tee be wa wà.

⁴⁵ Lee wuu na l'a ka Kile Kafila wu ni na: «Koñɔ shenshiime we, wee wemu w'a pye Adama ge, Kile ya wu yàa, na ñiifere munaa le wu ni, na pye sipya.»* Ga kurogo wo Adama we, wee wemu wu ñe Kirisa ge, a Kile di wee pye munaa, lee lemu l'a ñii sicuumɔ|ñii sicuumɔ kaan ge. ⁴⁶ Wemu w'a fenhè pa ñaha na ge, wee ya ta pye munaa wo wu we. Ga ceepuuro wo wu w'a fenhè pa ñaha na, lee kadugo na a Munaa wo wu na pa. ⁴⁷ Sipya nizhiime we, ñiñe puuro ni w'a foro, wee ñe ñiñe wo. Sipya shuun wo we, wee wemu wu ñe Kirisa ge, wee ya yiri fugba we ni. ⁴⁸ Piimu bæeri p'a foro ñiñe puuro ni ge, pee bæeri ñe ba ñiñe puuro wo wu ñe we. Piimu bæeri pu ñe fugba wuu pu be ge, pee be na ba bye ba fugba wo wu ñe we. ⁴⁹ Ayiwa, wemu w'a yàa ni ñiñe puuro ti ni ge, ba wee wo jaa ñe me wèe

* 15:45 Zhenezi 2:7

na we, wemu w'a yiri fugba wu ni ge, mu wee be wo jaa da ba bye weè na.

⁵⁰Na cebooloo, yemu na giin di jo ge, yee yi wa me. Ceepuuro temu ya yàa ni ceexaara ni shishan ni ge, tee da ga já jé Kile wo saanra|Kile saanra te ni we. Yaaga kemu k'a fonri ge, kee da já bye yafonhobaaga we. ⁵¹N'a da kanmohono la jo yi mu. Wèe beeri wa da ba xhu we, ga wèe beeri pu da ba jeri ⁵²taapile nigin funno ni, jekorononigin funno ni, maga kisaŋa mæ li ba foro tuun wemu ni. Kee maga ki mæ li ba foro tuun wemu ni, xuu pu da je, na bye ni ceepuuro nivoro ta ni, temu ya fonri we. Lee na ba wèe piimu ta jii na ge, wèe na jeri, na bye ni ceepuuro nivoro ti ni. ⁵³Bani li waha l'i waha, ceepuuro temu ya fonri ge, tee ya yaa na jeri pye ceepuuro, temu ya fonri we; ceepuuro temu ya xhuli ge, tee ya yaa na jeri na pye ceepuuro, temu ya xhuli we. ⁵⁴Ayiwa, tee ceepuuro te t'a fonri ge, tee ba jeri na pye nivonhobaara; tee ceepuuro te t'a xhuli ge, tee ba jeri na pye nixhubaara, wee tuun wu ni jomɔ pemu p'a ka Kile Kafila wu ni ge, pee no na fa na: «Se ya ta xu na, na wu xo fæfæe.»* ⁵⁵«E xu, mii mu wo sefæere t'i je we? E xu, mii mu wo soonro t'i je we?»* ⁵⁶Jurumu baraga ni xu ya fanha taa na sipyii noni, Kile wo saliya we, wee di fanha kaan jurumu be mu. ⁵⁷Ga baraga k'a deri Kile na, wee wemu w'a se kaan wèe mu wu Kafo Yesu Kirisa mege na ge.

⁵⁸Lee wuu na na cebooloo na taanpiine, yi la le yiye ni y'i lowagaa ta! Yi da se jaha na tuun beeri ni, Kafo wo kapyenje ki ni! Yi li ce na labye wemu y'a byi Kafo mu ge, na wee da ba bye tawaga wo bada we!

P'a wari wemu pinne di zhe Zheruzalemu n'a daa fee pu tege ge

16 ¹Ayiwa na cebooloo, wari wemu y'a da ba binne, na wu yaha kari Zheruzalemu wo Kile nagoo pu wo dege kaa na ge, yi la le yiye ni yi wu pinne na saha ni na wo nijoyo yi ni, n'a yemu jo Galasi wo n'a daa fee pu mu wee wari wu pinnegana na ge. ²Ba Dimazhi beeri ya no we, lemu li je wemu wo se ge, yi beeri ma kee wolo wolo yaha kabanugo na na saha ni yi wo lada wu ni, konho di ga no wa tuun wemu ni, yi ganha bu da yiri da wu shaa da binne wee tuun wu ni we. ³Di ba ba no wa tuun wemu ni, sipyii piimu jaha y'a da ba bulo ge, di seme kan pee mu, y'a lemu pinne ta ge, p'i she lee kan Zheruzalemu ni. ⁴Li ba she da nago l'a naye pyaa ki be kashe xo, na be na binne zhe ni pu ni.

Poli na ba jaagaa kiimu pye ge

⁵N'a da ba she Masedoni sheen peregi, di na zhe foro yi na. Bani Masedoni fiige ki ni n'a da ba doro. ⁶La wa la ni n'a da zhe piye pye

* 15:54 Ezayi 25:8

* 15:55 Oze 13:14

yi mu, kelee na she wiire ti beeri pye yi mu. Wee tuun wu ni, yi na ba ja na tege, na na lo no na tashenge ni. ⁷ Bani na funjo wa di ba she yi na ye di dorole tojoni le ni we. Ga na funjo ki wa di ba she tuun wa ta wa yi yiri, ni Kafo wa so na lee koo yaha kunni.

⁸ Ga lee be na na da gori Efese kulo li ni fo Pantekoti wu wo Kalene|Kalene li ba no. ⁹ Bani Kile wa kujogbo la mugi wa ne mu na wo labye wu kaa na, ali na li ta na pen pu be ya nehe.

¹⁰ Timote bu wa yi na, yi wu co xuuni konho wu ganha bu fya we. Bani Kafo wo kapyenge wu be ya byi ba ne ne we. ¹¹ Yi ganha bu da wu cerege-e de! Yi wu tege wu guri pa no na na jani ne na! Bani ne wu ni cebooloo pu sige. ¹² Wemu wu ne wu ceborona Apolosi ge, ne kunni ya sii wu keme beeri jo wu pinne ni cebooloo pu ni wu she yi yiri. Ga nime wo zhe wu ya ta pye wuye pyaa jidaan we. Wu ba tuun watii ta wemu ya wu faha ge, wu na zhe.

Jomo pu taxo ni fo mujuu

¹³ Yi kori yaha jii na! Yi na daa wu co ni lowagaa ni! Samohoro ti pye yi ni! Yi bye ni baraga ni! ¹⁴ Ya yi kapyenge ki beeri pyi ni taanenge ni!

¹⁵ Na cebooloo, ya li ce na Sitefanasi ni wu puga sheen pu ni, na pee pa pye Akayi fiige ki na daa fee pu shenshiilee. Ya li ce na pa puye kan xuuni fefere sipyi pu wo dege wu kaa na. Wee tuun wu ni na li shaa yi mu jo ¹⁶ ya yaa na pee sipyi pii shi wo jomehe con, piimu beeri pa pu teri wee labye we na ge, na fara pee be na.

¹⁷ Ayiwa Sitefanasi, ni Foritunatusi, ni Akayikusi, pee na pa foro ne na naha, lee ya taan ne ni fo xuuni. Yee baara ya ne fo lemu ni ge, pa pa lee no fa. ¹⁸ Pa ne luu jine, na yee be logoo jine. Ya yaa na pii sipyi pii shi shaari pu saama pu na!

¹⁹ Azi fiige ki na daa fee pa yi shaari. Akilasi ni Pirisili, ni na daa fee piimu pa puye pinne pee kaban ge, pee beeri ya yi shaari xuuni Kafo wo karienge ki funjo ni.

²⁰ Cebooloo pu beeri ya yi shaari! Ya yiye shaari ni fefere taanenge fo ni!

²¹ Ne Poli ye pyaa ka we fo we wo kama pu ka na keye yi na. ²² Sipyi wemu wu ne Kafo kaa ya dan ma ni-i ge, Kile wu ma lani. «Maranata» lee kori ne «Wu Kafo, pa!» ²³ Kafo Yesu wo nime we wu kori yaha ni yi ni. ²⁴ Yee beeri kaa ya dan ne ni Yesu Kirisa wo karienge ki funjo ni.